

Hämeenlinnan kaupungin yhteisöjen vuosikatsaus 2023

www.hameenlinna.fi

Sisällysluettelo

1.	Alkusanat	2
2.	Kaupunkikonserni ja sen kehittyminen	4
2.1	Konsernirakenne ja sen muutokset	4
2.2	Vaikutukset kaupungin talouteen.....	6
2.3	Konsernin toiminta ja talous	8
2.4	Hiilineutraali Hämeenlinna 2035	10
2.5	Työllisyystoimenpiteisiin osallistuminen	11
2.6	Näkymät vuodelle 2024	11
3.	Hämeen ammattikorkeakoulu Oy	13
4.	Hämeenlinnan Asunnot Oy.....	18
5.	Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy.....	21
6.	Hämeenlinnan Pysäköinti Oy.....	26
7.	Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy.....	29
8.	Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö sr	32
9.	Kiertokapula Oy	35
10.	Koulutuskuntayhtymä Tavastia.....	38
11.	Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiö sr.....	43
12.	Linnan Kehitys Oy	46
13.	Linnan Kiinteistökehitys Oy.....	49
14.	Verkatehdas Oy	52
15.	Tunnuslukujen tulkinta ja laskentakaavat.....	57

1. Alkusanat

Tähän vuosikatsaukseen on koottu tiedot niiden Hämeenlinnan kaupungin omistamien tai kaupungin määräysvallassa olevien yhteisöjen taloudesta ja toiminnasta vuonna 2023, joille on asetettu yhteisökohtaiset linjaukset ja omistaja-arvoa kuvastavat tavoitteet kaupunginvaltuuston 3.10.2022 § 105 hyväksymissä omistajapoliittisissa linjauksissa. Lisäksi vuosikatsauksessa on kerrottu Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiöstä, josta tuli sääntömuutoksen myötä kaupungin tytäryhteisö 29.6.2023 ja jolle kaupunginvaltuusto asetti yhteisökohtaiset linjaukset ja omistaja-arvoa kuvastavat tavoitteet omistajapoliittisten linjausten päivityksen yhteydessä 5.2.2024 § 13.

Käsitteellä yhteisö tarkoitetaan tässä yhtiöitä, säätiöitä, osuuskuntia ja kuntayhtymiä.

Vuosikatsauksen tarkoituksena on lisätä kaupungin hallinnoiman toiminnan avoimuutta ja läpinäkyvyyttä sekä vahvistaa tietoon perustuvaa omistajaohjausta. Vuosikatsauksessa esitetään kunkin yhteisön perustiedot ja tunnusluvut, sekä tiivistelmä talouden ja toiminnan tilanteesta. Lisäksi vuosikatsauksessa kerrotaan omistajapoliittisissa linjauksissa asetettujen pidemmän aikavälin tavoitteiden toteutumisesta sekä kaupunkikonsernista ja sen kehittymisestä. Strategisille tytäryhtiöille vuosittain kaupungin talousarvion yhteydessä asetettavien tavoitteiden

toteutumisesta kerrotaan kaupungin tilinpäätöskirjassa.

Kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konserni-valvonnan johtamisesta vastaa konsernijohto. Hämeenlinnan kaupungin konsernijohtoon kuuluu kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja talousjohtaja, joiden toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä. Konsernia ohjataan kaupungin omistajapoliittisten linjausten ja konserniohjeen mukaisesti.

Vuosikatsauksen on koonnut kaupungin omistajaohjauksen yksikkö. Vuosikatsauksen tiedot perustuvat yhteisöjen tilinpäätösaineistoihin sekä yhteisöjen toimittamiin tietoihin ja kaupungin tilinpäätökseen.

Vuosikatsausta luettaessa on tärkeää huomioda, että yksittäiset luvut eivät kerro koko totuutta. Esimerkiksi kirjanpidolliset erät, kuten mahdolliset taseen alaskirjaukset, vaikuttavat tilikauden tulokseen, mutta eivät välttämättä vaikuta yhteisön toimintaan tai maksuvalmiuteen. Vuosivaihteluun taas vaikuttavat merkittävästi yhteisöjen liiketoimintajärjestelyt ym. toiminnan muutokset. Monessa kaupungin yhteisössä kirjanpidon tulos ei suoraan kerro, onko yhteisö onnistunut tehtävässään, vaan tavoiteltu tulos näkyy niissä vaikutuksissa, joita yhteisö toiminnallaan tuottaa. Ohjeet tunnuslukujen tarkasteluun löytyvät vuosikatsauksen lopusta.

KAUPUNKIKONSERNI

Tilanne 3.4.2024

PERUSKAUPUNKI

Tytäryhteisöt

Elinkeinokehittäminen	Ääniv.
Linnan Kehitys Oy	100 %
Kulttuuri ja vapaa-aika	Ääniv.
Fredrika Wetterhoff -säätiö sr	60 %
Wetterhoff Oy	-
Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy	100 %
Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy	93,06 %
Hämeenlinnan Jäähalli Oy	86,4 %
Jyrätien Liikuntahallit Oy	33,33 %
Verkatehdas Oy	100 %
Hämeenlinnan Teatteri Oy	100 %

Kiinteistötoiminta

Kiinteistötoiminta	Ääniv.
Aulangon Kylpylä Oy	51 %
Hämeenlinnan Asunnot Oy	100 %
Linnan Isännöinti Oy	100 %
Hämeenlinnan Linja-autoasemakiinteistö Oy	100 %
Hämeenlinnan Seudun Opiskelija-asuntosäätiö sr	50 %
Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö sr	62,5 %
Idänpään Toimintakeskus Oy	90 %
Kiinteistö Oy Harvialantie 420 C	100 %
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Kaupungintalot	100 %
Kiinteistö Oy Onesto	100 %
Kiinteistö Oy Rengon Härkäpirtti	54,17 %
Linnan Kiinteistökehitys Oy	100 %
KOy Hämeenlinnan Kasarmikatu 23	84,36 %
KOy Hämeenlinnan Turuntien liiketalo	71,97 %
KOy Innopark	100 %
KOy Iittalan Lasimäki	33 %
KOy Lammin Biokylä I	70 %
KOy Parolantie 104	100 %

Infra

Infra	Ääniv.
Hämeenlinnan Pysäköinti Oy	100 %
Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy	76,6 %
HS-Hulevesipalvelut Oy	76,6 %

Kuntayhtymät

Kiinteistötoiminta	Ääniv.
Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä Tavastia (tytäryhteisö)	63,64 %

Koulutus	Ääniv.
Koulutuskuntayhtymä Tavastia (tytäryhteisö)	63,64 %
Tavastia Koulutus Oy	63,64 %

Muut	Ääniv.
Hämeen Maakuntaliitto	24,07 %

Osakkuusyhteisöt

Sosiaali- ja terveyspalvelut	Ääniv.
Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö sr	42,9 %
Kanta-Hämeen sairaskotisäätiö	20 %

Koulutus	Ääniv.
Hämeen Ammattikorkeakoulu Oy	44,12 %
Hämeen Ammatti-instituutti	-
HAMK Akatemia Oy	-

Kiinteistötoiminta	Ääniv.
Asunto Oy Tuuloksentalo	46,48 %
Hämeenlinnan Keilakeskus Oy	20 %
Jukolan Lintukoto Oy	43,73 %
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinranta	40 %
Kiinteistö Oy Lamminraitti	20 %
Talo-Osakeyhtiö Hämeen Suoja	20 %

Muut yhteisöt

Kulttuuri ja vapaa-aika	Ääniv.
Tawast Golf & Country Club Oy	0,33 %

Infra	Ääniv.
Kiertokapula Oy	17,54 %
Suomi-rata Oy	1,23 %

Tukipalvelut	Ääniv.
Kuntarahhoitus Oyj	0,61 %
Kuntien Tiera Oy	2,16 %
Provincia Oy	3,8 %
Sarastia Oy	17,53 %
Tempore Henkilöstöpalvelut Oy	-
Revire Perintä Oy	-
Onvire Oy	-
Tuomi Logistiikka Oy	0,02 %
Waltti Solutions Oy	3,41 %
Työvalmennussäätiö Luotsi sr	16,7 %
Luotsi Kehitys Oy	-

Kiinteistötoiminta	Ääniv.
Amplus Holding Oy	1,04 %
Asunto Oy Appara	3,5 %
Avara Oy	0,73 %
Hauhotalo Oy	6,87 %
Kojamo Oyj	0,016 %
KAS asunnot Oy	0,046 %
Lammin Turvantalo Oy	2,45 %
Vuokratodit Holding Oy	1,04 %
Muut kiinteistö-/asuntoyhtiöt 7 kpl	

Muut	Ääniv.
Mandatum Oyj	0,000 %
Metsä Board Oyj	0,000 %
Nordea Bank Oyj	0,000 %
Reka Industrial Oyj	0,014 %
Sampo Oyj	0,000 %
UPM Kymmene Oyj	0,000 %
Osuuskunnat 5 kpl	
Muut säätiöt 6 kpl	

Kuva 1 Hämeenlinnan kaupungin yhteisöt ja kaupungin äänivalta 3.4.2024 (strategiset tytäryhteisöt lihavoituna)

2. Kaupunkikonserni ja sen kehittyminen

2.1 Konsernirakenne ja sen muutokset

Vuoden 2023 lopussa Hämeenlinnan kaupunki oli mukana yhteensä 75 yhteisön hallinnossa, joko omistajana tai hallituksen jäsenten nimeämisoikeuden kautta (kuvat 1 ja 2). Yhteisöistä 19 oli tytäryhteisöjä, joissa kaupungilla on yli 50 % omistusosuus tai määräysvalta. Osakkuusyhtiöitä, joissa kaupungin omistusosuus on 20-50 %, oli tilinpäätöshetkellä 10. Muissa yhteisöissä kaupungin omistusosuus tai määräysvalta on pääsääntöisesti pieni tai lähes olematon.

Suurin osa kaupungin yhteisöistä on kiinteistöyhteisöjä, jotka vastaavat kaupungin omiin tai erityisryhmien tarpeisiin. Joukossa on lisäksi mm. kulttuuriin ja vapaa-aikaan, kaupunkirakenteeseen, elinkeinokehittämiseen sekä tukipalveluihin liittyviä yhteisöjä, joiden kautta kaupunki järjestää palveluitaan, edistää alueen elinvoimaa, ja huolehtii siitä, että palveluja on Hämeenlinnan alueella saatavilla.

Koska omistamisen lähtökohtana on kaupunkikonsernin kokonaisuus, yhteisöjen tavoitteena ei useimmiten ole voiton tavoittelu, vaan hyvälaatuiset palvelut, kustannustehokas toiminta, omaisuuden

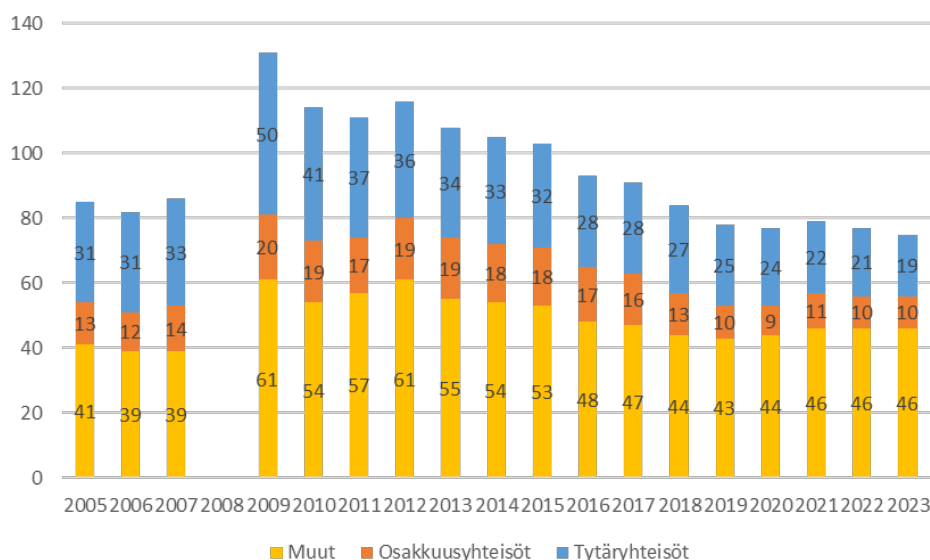
arvon säilyttäminen ja mahdollisimman alhainen hintataso. Yhteisöjen määrään Hämeenlinnan kaupungissa ovat vaikuttaneet mm. tehdyt kuntaliitokset, kuntalain yhtiöittämisvelvoite, ammattikorkeakoulu- ja hankintalainsäädännöt sekä yhteistoiminnan perustaminen muiden kuntien ja yhteisöjen kanssa. Vuosina 2017-2019 toteutettiin konsernirakennemuutostus, minkä seurauksena yhteisöjen määrä kaupunkikonsernissa on merkittävästi vähentynyt.

Vuoden 2023 aikana Hämeenlinnan kaupunkikonserni jatkoi pienenemistään. Hyvinvointialueuudistuksen voimaantulon seurauksena kaupungin omistamat sosiaalialan osaamiskeskus Pikassos Oy:n osakkeet siirtyivät Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle ja Eteva kuntayhtymän ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän toiminta päättyi.

Kaupungin määräysvallassa olleissa sosiaali- ja terveysalalla toimivissa säätiöissä toteutettiin vuoden 2023 alussa sääntömuutokset, joilla säätiöiden määräysvalta siirtyi Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle. Muutosten taustalla oli kaupungin palveluostojen siirtyminen sosiaali- ja terveyspalveluiden mukana hyvinvointialueelle. Kaupungin äänivalta Kanta-Hämeen Sairaskotisäätiössä pieneni 60 %:sta 20 %:iin,

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Osakeyhtiöt	67	61	56	55	57	54	54
Kuntayhtymät	4	4	4	4	4	5	3
Säätiöt	14	13	13	13	13	13	13
Osuuskunnat	6	6	5	5	5	5	5
Yhteensä	91	84	78	77	79	77	75
Tytäryhteisöt	28	27	25	24	22	21	19
Osakkuusyhteisöt	16	13	10	9	11	10	10
Muut	47	44	43	44	46	46	46
Yhteensä	91	84	78	77	79	77	75

Kuva 2 Hämeenlinnan kaupungin omistus tai osallisuus yhteisöissä 2017-2023 (yhteisöjen lkm)

Kuva 3 Hämeenlinnan kaupungin konsernirakenteen kehittyminen 2005-2023 (yhteisöjen lkm)

Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiössä 100 % :sta 42,9 %:iin ja Työvalmennussäätiö Luotsissa 83,3 %:sta 16,7 %:iin. Kanta-Hämeen Sairaskotisäätiö ajautui loppuvuoden aikana kriisiin ja luovutti toimintansa liikkeen luovutuksella Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle.

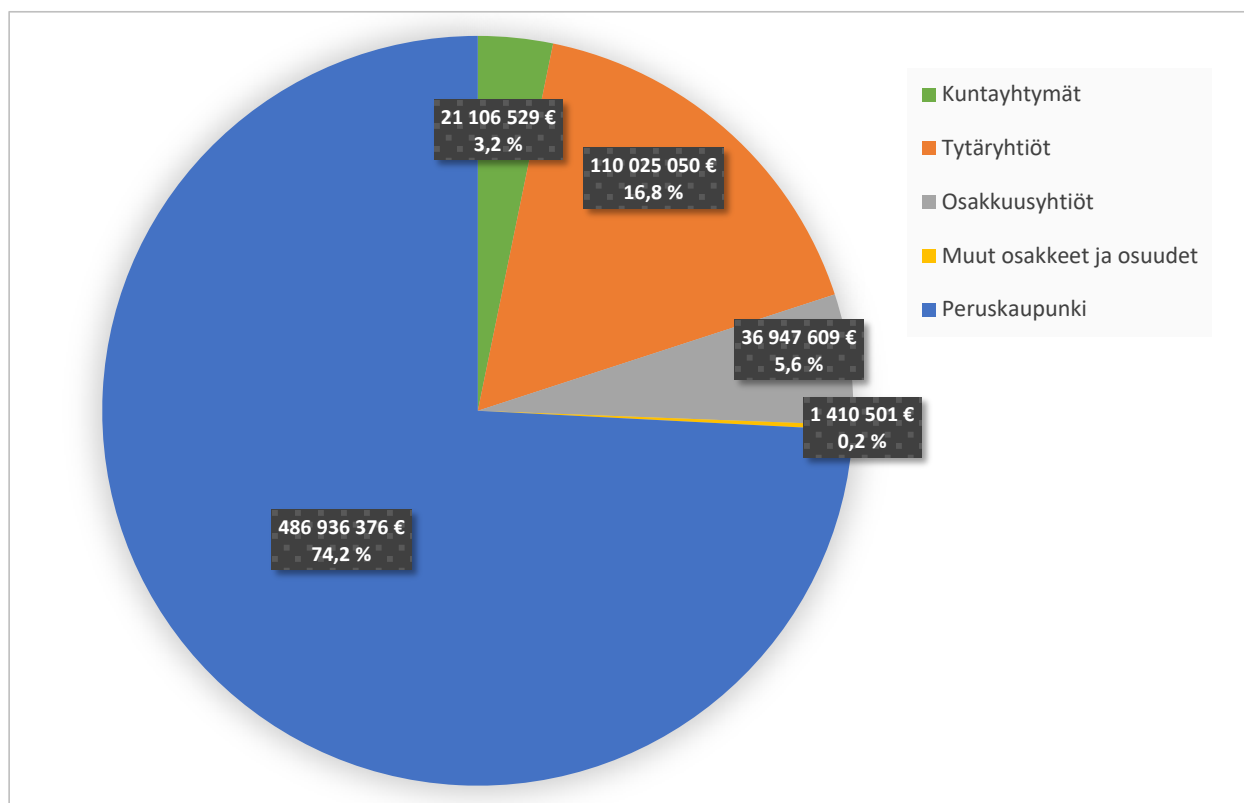
Hyvinvointialueuudistukseen liittyi myös Hämeen Tekstiilihuolto Oy:n osakekauppa, jossa Hämeenlinnan kaupunki myi kaikki omistamansa osakkeet (omistusosuus 1,09 %) Hämeen Tekstiilihuolto Oy:lle. Yhtiö tuottaa pesulapalveluja ainoastaan sosiaali- ja terveydenhuollolle. Lisäksi kaupunki luopui hallituspaikastaan Kössi-säätiössä, jonka tarkoituksena on parantaa vanhusten, vammaisten ja muiden vastaavien ryhmien tuki- ja lähimmäispalveluja. Muutos astui voimaan alkuvuonna 2024.

Vuoden 2023 kesäkuussa valmistui Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiön (HOPS) sääntömuutos, minkä seurauksena kaupungin äänivalta säätiössä kasvoi 28,6 %:sta 50 %:iin. Äänivalta vastaa nyt aiempaa paremmin kaupungin taloudellisia

vastuita säätiössä. Koska säätiön hallituksen puheenjohtajaksi valitaan Hämeenlinnan kaupungin valitsema hallituksen jäsen, kaupungin äänivallan katsotaan olevan yli 50 % ja säätiö on kaupunkiin nähden tytäryhteisöasemassa.

Vähemmistöomistuksista kaupungin 4,06 % omistaman Aina Group Oy:n selvitystila päättyi ja yhtiö purkautui 28.11.2023. Sampo Oy:n osittaisjakautumisessa Hämeenlinnan kaupunki sai Mandatum Oyj:n osakkeita Sampo Oyj:n osakkeita vastaavan määrän (omistus 0,0009 %). Kaupunki vastaanotti perintönä 379 kappaletta Asunto Oy Katinrannan osakkeita (1 huoneisto). Lisäksi kaupunki merkitsi 400 kpl henkilöstö- ja taloushallinnon palveluita tuottavan Provincia Oy:n osakkeita, joilla Hämeenlinna sai yhtiöstä 3,85 % omistusosuuden.

Vuoden 2024 alussa Hämeenlinnan kaupunki luopui omistamistaan Suomi-Rata Oy:n ja Lammin Sahti Oy:n osakkeista myymällä ne yhtiöille itselleen. Vuoden 2024 aikana

Kuva 4. Omistuksiin sitoutuneen pääoman jakauma 31.12.2023

käynnistetään selvitys Kiinteistöliikelaitos-kuntayhtymä Tavastian järjestämis muodosta jatkossa.

2.2 Vaikutukset kaupungin talouteen

Kaupungin taseessa osakkeiden ja osuuksien arvo oli vuodenvaihteessa yhteensä 169 miljoonaa euroa, mikä oli n. 26 % emokaupungin taseen loppusummasta (kuva 4). Osakkeiden ja osuuksien arvo pieneni edellisvuoden 213,2 miljoonasta eurosta, mikä johtui pääasiassa Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän peruspääomaosuuden (42,3 M €) alaskirjauksesta. Muita alaskirjauksia tehtiin Eteva kuntayhtymä 525 tuhatta euroa, Kiinteistö Oy Rengon Härkäpirtti 771 tuhatta euroa, Pikassos Oy 10 tuhatta euroa ja Aina Group Oyj 349 tuhatta euroa. Arvon alentumiskirjaukset perustuivat mm. toiminnan päättymiseen, tuotto-odotusten poistumiseen sekä toimintojen siirtymiseen hyvinvointialueelle. Alaskirjauksissa on kyse kirjanpidollisesta toimenpiteestä,

eikä todellisia kassavirtaan vaikuttavia kustannuksia kaupungille synny.

Vuoden 2023 aikana Hämeenlinnan kaupunki teki osakkeiden ostoja ja sijoituksia yhtiöihin ja kuntayhtymiin yhteensä n. 155 tuhannella eurolla, joista suurin oli Provincia Oy:n osakkeiden osto 130 tuhannella eurolla. Kaupunki luopui pitkään jatkuneesta Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy:n vuosittaisesta pääomituskäytännöstä ja siirtyi rahoittamaan yhtiön investointeja pelkästään tulosvaikutteisilla avustuksilla.

Vuonna 2023 yritysjärjestelyistä syntyneitä voittoja kertyi ainoastaan 33 tuhatta euroa. Tämä syntyi kokonaan Hämeen Tekstiilihuolto Oy:n osakkeiden myynnistä.

Kaupungin muusta kuin sijoitustoiminnasta saamat osingot ja osuuspääomien korot olivat yhteensä noin 631 tuhatta euroa, joka tuli kokonaisuudessaan kaupungin vähemmistö-osuuksista. Merkittävimmät osinkotuotot

kaupunki sai Kuntarahoitukselta (414 tuhatta euroa) ja Aina Groupilta (96 tuhatta euroa).

Kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöilleen myöntämiä lainoja oli vuoden 2023 lopussa yhteensä 38 miljoonaa euroa ja takauksia yhteensä 174,9 miljoonaa euroa.

Lainojen määrä pieneni vuoden aikana 322 tuhannella eurolla ja takausten määrä 11,2 miljoonalla eurolla. Korvoja lainoista saatiin 1,6 miljoonaa euroa. Lainat ja takaukset on esitetty kuvissa 5 ja 6.

Tytäryhteisö	Myönnetty	Lainamäärä	Lainamäärä
		31.12.2023	31.12.2022
Aulangon Kylpylä Oy	2004	2 380 000,00	2 575 000,00
Fredrika Wetterhoff -säätiö	2018	210 000,00	230 000,00
Hämeenlinnan Asunnot Oy	2009-2021	52 763 291,48	55 458 154,48
Hämeenlinnan Kaupungin Teatteri Oy	2008	657 572,00	789 076,00
Hämeenlinnan Liikuntahallit oy	2013-2022	11 520 468,00	12 437 853,00
Hämeenlinnan Jäähalli Oy	2010-2020	3 622 500,00	4 057 500,00
Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy	2019	228 000,00	266 000,00
Hämeenlinnan Pysäköinti Oy	2009-2019	19 041 263,00	19 630 151,00
Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy	2008-2022	22 684 589,50	23 695 203,50
Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö	2000-2022	19 561 024,13	20 980 915,41
Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiö	2005-2021	12 288 168,77	12 885 719,39
Kiinteistö Oy Harvialantie 420 C	2016	2 340 000,00	2 470 000,00
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Kaupungintalot	2006-2021	4 345 877,33	4 974 489,33
Linnan Kiinteistökehitys Oy	2003-2015	16 275 415,40	17 473 748,80
Verkatehdas	2007-2017	2 872 422,16	3 202 152,80
Yhteensä		170 790 591,77	181 125 963,71

Osakkuusyhteisö	Myönnetty	Lainamäärä	Lainamäärä
		31.12.2023	31.12.2022
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Virvelinranta	2008-2009	3 407 256,00	4 256 268,00
Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö	2013	275 000,00	302 500,00
Talo Oy Hämeen Suoja	2019	117 975,00	129 975,00
Kanta-Hämeen Sairaskotisäätiö	2015	158 672,00	181 338,00
Hämeenlinnan Keilakeskus Oy	2021	120 000,00	150 000,00
Yhteensä		4 078 903,00	5 020 081,00

Kuva 5. Hämeenlinnan kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöilleen antamat takaukset

Tytäryhteisö	Myönnetty	Lainamäärä		Lainamäärä 31.12.2023	Korot 2023
		1.1.2023	Lyhennykset 2022		
Aulangon Kylpylä Oy (pol)	2003-2005	1 300 000,00	-	1 300 000,00	-
Fredrika Wetterhoff -säätiö	1995	49 864,60	-	49 864,60	-
Hämeenlinnan Asunnot Oy	1991-1997	1 198 430,10	105 788,91	1 092 641,19	53 929,33
Hämeenlinnan Keilakeskus Oy (pol)	1999	168 187,93	-	168 187,93	-
Hämeenlinnan Pysäköinti Oy (pol)	2013	500 000,00	-	500 000,00	-
Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy	2003	34 092 560,00	-	34 092 560,00	1 568 257,76
Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö		66 424,72	6 015,24	60 409,48	2 754,93
Linnan Kiinteistökehitys Oy	2011	210 000,00	210 000,00	-	5 056,25
Kiinteistöosakeyhtiö Iittalan Lasimäki (pol)	2006	167 000,00	-	167 000,00	-
Verkatehdas Oy (pol)	2006	250 000,00	-	250 000,00	-
Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiö	1989-1990	154 194,68	-	154 194,68	6 938,78
Yhteensä		38 156 662,03	321 804,15	37 834 857,88	1 636 937,05

pol = pääomalaina

Osakkuusyhteisö	Myönnetty	Lainamäärä		Lainamäärä 31.12.2023	Korot 2023
		1.1.2023	Lyhennykset 2022		
Hämeenlinnan Keilakeskus Oy (pol)	1999	168 187,93	-	168 187,93	-
Yhteensä		168 187,93	-	168 187,93	-

Kuva 6. Hämeenlinnan kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöilleen antamat lainat

2.3 Konsernin toiminta ja talous

Merkittävimpien tytär- ja osakkuusyhteisöjen liikevaihto kasvoi edellisvuodesta yhteensä noin 12 %. Vain Linnan Kehitys Oy ja Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy kokivat pienen laskun liikevaihdossa. Vaihtelua oli kuitenkin paljon. Valtaosa vaikutuksesta kokonaisuuteen tuli Hämeen ammattikorkeakoulu Oy:n 7,1 miljoonan euron ja Linnan Kiinteistökehitys Oy:n noin 7,5 miljoonan euron liikevaihdon kasvusta. Linnan Kiinteistökehityksen osalta kasvu johtui pääosin Hämeenlinnan kaupungin ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueen välillä tehdyistä vuokrasopimusjärjestelyistä.

Strategisten tytäryhteisöjen liikevaihto oli vuonna 2023 yhteensä n. 74 miljoonaa euroa. Liikevaihdon ja nettotuloksen kehitys on esitetty kuvassa 7. Ei-strategisten tytäryhteisöjen yhteenlaskettu liikevaihto oli n. 52 miljoonaa euroa (kasvu n. 3,2 M€), josta Koulutuskuntayhtymä Tavastian ja Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä Tavastian osuus oli n. 95 %. Muiden kuin strategisten tytäryhteisöjen ja Tavastian osuus kaikkien tytäryhteisöjen

liikevaihdosta oli vain 2 %, joten näiden vaikutus yhteisöjen kokonaisuuteen on hyvin pieni. Ei-strategisten tytäryhteisöjen yhteenlaskettu tilikauden tulos pieneni 23 tuhatta euroa edellisvuodesta ollen n. 61 tuhatta euroa.

Kannattavuuden osalta merkittävimpien tytär- ja osakkuusyhteisöjen kehitys oli pääosin hyvä. Yhteenlaskettu tilikauden tulos parani edellisvuoden -1,3 miljoonasta eurosta ollen 3,6 miljoonaa euroa positiivinen. Suurimmalla osalla tilikauden tulos parani tai pysyi ennallaan. Tappiollisen tuloksen teki neljä yhtiötä. Suurimmat vaikutukset kokonaisuuteen toivat Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:n 1,6 miljoonan euron tappiollinen tulos, Hämeen ammattikorkeakoulun 3,5 miljoonan euron voitollinen tulos sekä Linnan Kiinteistökehitys Oy:n 1,2 miljoonan euron voitollinen tulos. Negatiivisiin tuloksiin vaikuttivat merkittävästi ainakin pienemmät tulot, kustannusten nousu ja kohonneet korkokustannukset, jotka kaikki erosivat ennakoidusta tasosta. Positiivisiin tuloksiin vaikuttivat kokonaisuuden kannalta merkittäviltä osin ainakin sijoitustoiminnan sekä

Kuva 7. Kaupungin strategisten tytäryhteisöjen liikevaihdon ja nettotuloksen kehitys 2016-2023

liikevaihdon suotuisa kasvu ja mainitut vuokrajärjestelyt hyvinvointialueen kanssa.

Yhteisöjen rahoitusasema – eli yhteisöjen rahojen ja pankkisaamisten, rahoitusarvopapereiden ja lyhytaikaisten saamisten suhde lyhytaikaisiin velkoihin – kehittyi vuoden aikana vaihtelevasti. Pääosan yhteisöistä rahoitusasema quick ratiolla mitattuna oli vuoden vaihteessa erinomaisella, hyvällä tai tyydyttävällä tasolla.

Strategisten tytäryhteisöjen ja niiden tytär-yhteisöjen henkilöstön lukumäärä vuonna 2023 oli yhteensä 222, mikä oli lähes samalla tasolla kuin vuotta aiemmin.

Henkilöstökulut ovat strategisilla tytäryhtiöillä nousseet keski-määrin 3 % vuodessa viimeisestä koronaa edeltävästä vuodesta 2019 lähtien. Yhteensä nousua on 13 % vuosina 2019 - 2023. Toisaalta samana ajanjaksona henkilöstökulujen osuus kaikista kuluista on pysynyt suhteellisen vakaana ja hieman laskenut vuonna 2023. Henkilöstökulujen osuus kaikista kuluista oli 22 % vuosina 2019 – 2020, 23 % vuosina 2021 – 2022 ja 20 % vuonna 2023.

Avustuksia strategisille tytäryhteisöille sekä niiden tytäryhteisöille maksettiin yhteensä 7,2 miljoonaa euroa ja yhteisöiltä kaupungille kohdistuvaa myyntiä oli n. 6,8 miljoonaa

euroa. Kuvassa 8 on esitetty yhteisöjen ja kaupungin välisiä liiketoimia tarkemmin.

Mainituilla yhteisöillä avustusten ja kaupungilta saatujen myyntitulojen osuus kaikista yhteisöjen tuotoista oli 17 % vuonna 2023 (19 % vuonna 2022 ja 22 % vuonna 2021). Tätä

peilaten strategisten tytäryhteisöjen muualta kuin avustuksista ja kaupungille kohdistuneesta myynnistä tulevat tuotot olivat vuonna 2023 yhteensä 69 miljoonaa euroa (58 M€ vuonna 2022 ja 52 M€ vuonna 2021).

Intressitaho	Tulot €, kaupunki	Liiketoimen luonne, tulot	Menot €, kaupunki	Liiketoimen luonne, menot
As Oy Tuuloksen talo			11 246	Huoneiston vastikkeet
Fredrika Wetterhoff-säätiö	434		261	
HAMK Oy	27 140	Opiskelijakorvauksia	217 555	Pääosin tilavuokria. Erilaisia maksuja.
Hämeen Maakuntaliitto	10 000	Avustukset, yhteistoimintaosuudet	874 127	Jäsenmaksu, asiantuntijapalvelut
Hämeenlinnan Asunnot Oy	206 506	Maanvuokra	250 956	Huoneistojen vuokraus
Hämeenlinnan Jäähalli Oy	8 128	Vuokria	1 208 962	Avustus, koronvaihtosopimus, lainan lyhennys
Hämeenlinnan Keilakeskus	2 514		2 614	Palveluiden hankinta
Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy	27 248	Vuokria	4 175 000	Avustus liikuntapalveluihin
Hämeenlinnan Linja-autoasemakiinteistö Oy	360		95 240	Osakkeiden vastikkeet
Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy			175 056	Avustus ja palveluiden osto
Hämeenlinnan Pysäköinti Oy	2 430	Infran laskutettavat työt	430 601	Pysäköintitoiminnan hoitaminen ja vuosipysäköinti
Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy	220 135	Infran rakentamispalvelu, vuokrat	1 637 929	Vesilaitospalvelut
Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö	69 635	Energian myynti, maanvuokra	52 664	Tilojen vuokraus
Idänpään toimintakeskus Oy	900		176 753	Tilojen vuokraus
Jukolan Lintukoto Oy	4 006	Maanvuokra	42 377	Tilojen vuokraus
Jyrätien Liikuntahallit Oy	4 710	Maa-alueen vuokra	21 384	Tilojen vuokraus
Koulutuskuntayhtymä Tavastia	1 400 621	Tilojen vuokraus	1 800 910	Lukiokoulutuspalveluiden hankinta
KT Oy Hämeenlinnan Kaupungintalot	8 302	Rakennuttamispalveluiden myynti	1 352 810	Tilojen vuokraus
KT Oy Hämeenlinnan Kasarmikatu 23	1 642			
KT Oy Hämeenlinnan Virvelinranta	1 350			
KT Oy Lamminraitti	360		21 688	Tilojen vuokraus
KT Oy Onesto	540	Rakennuttamispalkkio	95 777	Tilojen vuokraus
KT Oy Rengon Härkäpirtti Oy	540		27 312	Tilojen vuokraus
Verkatehdas Oy ml. Hml Teatteri Oy	1 103 926	Tilojen vuokraus	4 233 305	Avustus kulttuuritilojen ylläpitoon, tilavuokrat
Linnan Kehitys Oy	4 553		2 495 340	Elinvoimapalveluiden hankinta
Linnan Kiinteistökehitys Oy	7 353 284	Vuokraustoiminta	264 552	Tilojen vuokraus
Kiinteistö Oy Iittalan Lasimäki	1 350			
Talo Oy Hämeen Suoja	360		9 226	Vuokrat
Kaikki yhteensä	10 460 974		19 673 645	

Kuva 8. Kaupungin ja sen yhteisöjen välisiä liiketoimia vuonna 2023

2.4 Hiilineutraali Hämeenlinna 2035

Kaupungin yhtiöt, säätiöt ja kuntayhtymät ovat edistäneet osaltaan Hiilineutraali Hämeenlinna 2035 tavoitteiden toteutumista. Koulutuskuntayhtymä Tavastiassa aloitettiin vuoden 2023 aikana hiilijalanjäljen laskeminen ja jatkettiin kestävä kehityksen tietokartan laatimista. Ruokatähteiden määrää seurattiin Bio-vaaka -työkalulla. Lammin lukiossa käynnistyi luonto- ja ympäristö erityislinja. Vanajaveden opiston Kestävän kehityksen sertifikaatti uudistettiin. Kiertokapula Oy jatkoi ympäristöön keskittyvän ISO 14001 toimintajärjestelmän mukaista toimintaansa. Verkatehdas Oy käynnisti vuoden 2023 aikana Ekokompassi hankkeen ja sai Ekokompassi-sertifikaatin vuoden 2024 alussa.

Linnan Kehitys Oy pyrki vuoden 2023 aikana edistämään alueen yrittäjien vastuullista liiketoimintaa mm. järjestämällä rakentamisen kiertotalouteen ja vastuulliseen liiketoimintaan liittyviä työpajoja ja koulutusta.

Kaupungin infra- ja kiinteistöyhteisöt pyrkivät etsimään ratkaisuja energiatehokkuuden lisäämiseksi ja ympäristön kuormituksen vähentämiseksi. Linnan Kiinteistökehitys Oy toteutti Innoparkiin ilma-vesilämpöpumppu-investoinnin, minkä lisäksi Turuntien liikelalossa vahvistettiin ilmanvaihtoa lämmön talteenotolla. Hämeenlinnan Asunnot jatkoi lämmitystapamuutosten toteuttamista, joiden avulla siirrytään fossiilisista polttoaineista uusiutuviin energialähteisiin. Hämeenlinnan

Liikuntahallit Oy pyrki vähentämään sähkönkulutustaan siinä kuitenkaan täysin onnistumatta. Pullerin teknurmen talvikäytön lyhentäminen pienensi kaukolämmön kulutusta 9 %. HS-Veden Paroisten puhdistamon saneeraus vähensi yhtiön sähkönkulutusta useita prosentteja. Vuoden 2023 aikana HS-Vesi teki Loimuan kanssa aiesopimuksen jäteveden sisältämän ylimääräisen lämmön hyödyntämisestä lämpöpumppulaitoksessa.

Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö ja Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiö pyrkivät tekemään oman osuutensa Hilli-neutraali Hämeenlinna tavoitteen toteutumiseksi. Hämeenlinnan Pysäköinti Oy raportoi jo toteuttaneensa pysäköintilaitoksissa kokonaistaloudellisesti kannattavat toimenpiteet hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi.

2.5 Työllisyystoimenpiteisiin osallistuminen

Hämeenlinnan kaupungin tytäryhteisöiltä edellytetään kaupungin työllisyyden edistämistä työllisyystoimenpiteiden kautta. Vaatimus koskee pääsääntöisesti suurimpia yhteisöjä, sillä useimpien pienten kiinteistöyhtiöiden ja säätiöiden organisaatio koostuu ainoastaan isännöitsijästä tai toimitusjohtajasta. 75 %:ssa kaupungin määräysvallassa olevista yhtiöistä työntekijöiden määrä on viisi tai vähemmän. Näin ollen myös suuremmiksi luokiteltujen yhteisöjen kohdalla työllistämistoimia haastaa organisaatioiden pieni koko.

Vuoden 2023 aikana Verkatehdas-konserni työllisti teatterin puolelle sekä työllistettäviä henkilöitä että työkokeilijoita. Hämeenlinnan Liikuntahalleilla toimi yksi henkilö palkkatuella. Linnan Kiinteistökehitys Oy työllisti yhdessä Hämeenlinnan Pysäköinti Oy:n kanssa ICT-harjoittelijan 2,5 kuukaudeksi, minkä

lisäksi Linnan Kiinteistökehitys palkkasi kesätyöntekijän kuukaudeksi Innoparkin aula-palveluun. Myös Hämeenlinnan Asunnot työllisti kesätyöntekijän neljäksi kuukaudeksi. Koulutuskuntayhtymä Tavastia pyrki edistämään työllisyyttä kasvattamalla työelämäkumppanien määrää sekä osallistamalla Hämeenlinnan seudun kuntakokeilua koskevaan valmisteluun.

Linnan Kehityksen tehtäviin kuuluu kaupungin työllisyyden, sekä työpaikkojen ja tekijöiden kohtaamisen edistäminen. Vuoden 2023 aikana yhtiö jakoi osajaverkostolleen tietoa avoimista työpaikoista, oli mukana luomassa työpaikkoja sijoittuville yrityksille sekä hankki yli 100 kesätyöntekijää Oma Hämeelle ja muille työnantajille. Linnan Kehityksen tiloissa järjestettiin useita Duuni- ja Koulutusparkki-tapahtumia työllistymisen edistämiseksi.

2.6 Näkymät vuodelle 2024

Maailman taloustilanne ja rahoitusmarkkinoiden epävarmuus tulevat näillä näkymin edelleen vaikuttamaan konserniyhteisöjen toimintaan vuonna 2024.

Kaupungin merkittävimmistä tytär- ja osakkuusyhteisöistä Koulutuskuntayhtymä Tavastia, Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiö ja Linnan Kiinteistökehitys Oy arvioivat kasvaneiden kustannusten ja kohonneen korkotason heikentävän vuoden 2024 tilikauden tulosta. Koulutuskuntayhtymä Tavastia toteaa myös kunta-alan palkkaratkaisun aiheuttaman henkilöstökulujen kasvun vaikuttavan negatiivisesti kuntayhtymän tulokseen. Hämeenlinnan Asunnot Oy ja HS-Vesi raportoivat kustannusten nousun sekä omaisuuden kunnossapitotarpeiden aiheuttamista hintojenkorotuspaineista.

Toimintaympäristön muutokset vaikuttavat niin ikään yhteisöjen kehitykseen. Hämeenlinnan Pysäköinti Oy arvioi liikevaihtonsa ja liikevoittonsa laskevan vuonna 2024 velvoitepysäköintijaksotusten päättyessä. Uudisrakentamisen hiljentymisen myötä uusia rasitepaikkamyynnejä ei ole odotettavissa vuodelle 2024. Rakentamisen hiljentyminen haastaa myös HS-Vettä, sillä alhainen liittymämaksukertymä ja veden kulutuksen väheneminen vaikuttavat negatiivisesti yhtiön liikevaihtoon.

Hämeenlinnan Liikuntahalleilla kustannusten nousun aiheuttama urheiluseurojen maksukyvyyn heikkeneminen aiheuttaa epävarmuutta. Linnan Kiinteistökehityksen toimistokiinteistöjen käyttöasteita heikentää etätyötrendin ja yritysten toimitilojen käytön tehostaminen. Kiinteistöjen myynnistä ei myöskään ole odotettavissa voittoja kuluvalle vuodelle. Verkatehdas Oy odottaa liikevaihtonsa merkittävästi heikkenevän, kun Opistotalo remontin vuoksi tyhjenee.

Positiivisiakin näkymiä löytyy. Esimerkiksi HAMK arvioi liikevaihtonsa ja muiden toimintatuottojensa kasvavan reilulla kahdella miljoonalla eurolla vuoteen 2023 verrattuna. Yhtiön kansainvälinen liiketoiminta näillä näkymin kasvaa, mikä vaikuttaa myös Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiön liikevaihtoon positiivisesti. Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö ennustaa taloutensa ja toimintansa pysyvän vakaana useista, suunnitelmallisista vuonna 2024 toteutettavista korjaushankkeista huolimatta.

Yhtiöiden elinvoimahankkeet etenevät vuonna 2024. Kiertokapula jatkaa Karanojan kiertotalousalueen voimallista kehittämistä ja HAMK pyrkii kotiuttamaan yhä enemmän kansainvälistä rahoitusta alueen yritysten

kilpailukyvyyn tukemiseksi. Linnan Kehitys jatkaa strategiansa mukaisesti Hämeenlinnan taloudellisen kasvun ja elinvoiman vahvistamista. HAMKin RUN-eurooppayliopistohanke on saanut EU-komissiolta seuraavan nelivuotisrahoituksen, minkä lisäksi HAMKin perusrahoitus kasvaa. Myös tutkimusrahoituksen odotetaan kasvavan vuodelle 2024. Toisaalta, Koulutuskuntayhtymä Tavastia raportoi mahdollisista valtionosuusrahoituksen ja kuntien talouden tasapainottamistoimien aiheuttamista leikkauksista. Myös Verkatehdas-konserni valmistautuu avustussummien pienenemiseen tulevaisuudessa.

Epävarmoista näkymistä huolimatta yhtiöt jatkavat investointejaan. Hämeenlinnan Asunnot Oy saattaa loppuun kahden kohteen purkamisen vuoden 2024 aikana ja on hakenut rakennuslupaa litalaan rakentuvalla rivitalokohteelle. Hämeenlinnan Liikuntahallit jatkaa käynnistettyjä investointihankkeita niin Kaurialan yleisurheilustadionin, Pullerin alueen kehittämisen kuin Pohjantähti Areenan peruskorjauksen suunnittelun esisuunnittelun osalta. Verkatehdas valmistautuu Opistotalon remontin yhteydessä tehtävään yritys- ja kokoustapahtumatilojen laajennukseen. Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö jatkaa Timonkuja 4 laajan julkisivusaaneeraus-hankkeen valmistelua, ja Koulutuskuntayhtymä Tavastia suunnittelee uuden koulutushallin rakentamista Janakkalan Rastikankaalle. HAMKin Smart Systems Biotechnology Center valmistuu Visamäkeen vuoden 2024 aikana.

3. Hämeen ammattikorkeakoulu Oy

Y-tunnus: 2617489-3

Visamäentie 35 A, 13100 Hämeenlinna

www.hamk.fi

Toimitusjohtaja: Pertti Puusaari

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 44,12 %

Hallituksen jäsenet: Tarja Filatov (HML) pj,
Kirsi Lehto (HML), Veera Kiretti, Kari Moisiola,
Jari Marjamäki, Pasi Niemi 20.6.2023 asti,
Jarkko Koivula 20.6.2023 alkaen, Sami
Kotiniemi, Piia Gauriloff ja Leenakaija Lehto

Omistajapoliittisissa linjauksissa asetetut tavoitteet:

- Hämeen ammattikorkeakoulu on aktiivinen ja kilpailukykyinen korkeakoulu, jolla on tasapainoinen talous.
- Tehtävänsä mukaisesti Hämeen Ammattikorkeakoulu vahvistaa toimialueensa elinvoimaa ja houkuttelevuutta sekä edistää alueen työelämän ja elinkeinorakenteen kehittymistä.
- Yhteistyössä Hämeenlinnan kaupungin kanssa rakennetaan Hämeenlinnasta osaamisintensiivisen koulutus- ja yritystoiminnan keskus, missä korostuvat erityisesti uudistuvan teollisuuden, bio- ja kiertotalouden sekä digitalisaation ja älykkäiden palveluiden ratkaisut. Aluetalouden kasvua edistävä monipuolinen tutkimusyhteistyö elinkeinoelämän, muiden korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa vahvistuu edelleen.
- HAMK edistää Hämeenlinnan yliopistotatuksen saamista osaltaan siten, että Hämeenlinnassa on jatkossa hyvät edellytykset kotimaisten ja kansainvälisten ammattikorkeakoulu- ja yliopistotutkintojen suorittamiseen myös monipaikkaisesti.
- HAMK vahvistaa Hämeenlinnaa kansainvälisenä korkeakoulukaupunkina ja osaltaan edistää kansainvälisten osaajien sijoittumista alueelle. HAMK tukee myös alueellaan toimivien yritysten kansainvälistymistä.

- Laadukkaan ja ajassa kiinni olevan ammatillisen opettajankoulutuksen ja sitä tukevan HAMK Edu tutkimusyksikön avulla vahvistetaan ammatillisen koulutuksen tutkimusta ja osaamisen vetovoimaa alueella.
- Ammattikorkeakoulu toimii tiiviissä yhteistyössä yritysten, yhteisöjen ja omistajakuntien kanssa. HAMK kehittää toimintaansa siten, että toimialueeseen kohdistuvat suorat yritys- ja työllisyysvaikutukset entisestään paranevat. Ammattikorkeakoulu tukee opiskelijoiden osaamisintensiivisen yritystoiminnan syntymistä alueelle yhdessä alueen muiden yrityskehittäjien kanssa sekä edistää nuorten sijoittumista alueelle tarjoamalla yrityksille mahdollisuuksia osallistua tutkimukseen ja koulutukseen.
- Hämeenlinnaan tehtävissä merkittävimmässä investoinneissa panostetaan erityisesti korkeakoulutuksen yhteiseen kehittämiseen ja suunnitteluun.

Hämeen ammattikorkeakoulu Oy:n tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin, ja tukea opiskelijan ammatillista kasvua. Yhtiön tehtävänä on myös harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä taiteellista toimintaa. HAMK Akatemia Oy ja Hämeen ammatti-instituutti Oy ovat Hämeen ammattikorkeakoulu Oy:n 100 % tytäryhtiöitä.

Strategia 2030 päivitettiin vuoden 2023 aikana. Strategian edistyminen tapahtuu aikataulussaan, ja yhtiö tekee jatkuvia

kehittäviä toimenpiteitä toimintakulttuurin uudistamiseksi. Edelleen keskeisessä roolissa on yhteisöllisen luovuuden vahvistaminen yksilökulttuurin sijaan. Tässä keskeiseksi on muodostunut lähiopetukseen perustuvan koulutuksen 8–16-mallin vahvistaminen yhteisön rakentamisen ytimenä.

Tutkintoja on syntynyt ennätysmäärä 1446 kpl (1227 amk-tutkintoa ja 219 yamk-tutkintoa). Kansainvälisten opiskelijoiden määrä on kasvanut yli 600 opiskelijaan. Tutkimus on kasvanut niin toiminnallisesti kuin eurojen osalta (v. 2023 ulkoinen TKI-rahoitus oli yli 9 M€).

Vuoden 2023 aikana saatiin valmiiksi Parhauden strategian versio 1.0. Strategia kuvaa HAMK:n kärkiekosysteemit sekä toimintatavat, jotka tukevat infrastruktuurin ja osaamisen kehittämistä sekä yritys yhteistyön profiloimista. Kärkiekosysteemit, joita edelleen kehitetään, ovat Bioalan älykkäät ratkaisut (SmartBio), Älykäs ja kestävä rakennettu ympäristö (SmartBuilt) ja Tulevaisuuden älykäs koulutus ja osaaminen (SmartEdu).

Uusi Maailman parastajat -brändi julkaistiin 15.8.2023. Brändiä rakennettiin yhteistyössä opiskelijoiden, henkilöstön ja sidosryhmien kanssa. Vastaanotto on ollut positiivinen.

Vuoden 2023 aikana saatiin RUN-Eurooppayliopiston ensimmäinen kolmivuotiskausi päätökseen. Ensimmäisten kolmen vuoden aikana on kehitetty useita hyviä käytänteitä, joista Euroopan komissio nostaa esiin mm. Oppimiskokemuksen mittarin. Mittaria käytetään Short Advanced Program -ohjelmissa.

Vuoden 2023 lopussa HAMK valittiin

Digivisio2030 -pilottikorkeakouluksi. Pilottikorkeakoulut kehittävät ja testaavat Digivisio-hankkeessa rakennettuja toiminnallisuuksia sekä antavat palautetta toiminnallisuuksien edelleen kehittämiseksi. Syksyllä 2023 perustettiin korkeakoulujen yhteinen oikeushenkilö HigherEd Hub Finland Oy, jonka osakkaaksi HAMK liittyi.

HAMK etenee päivitetyn Strategia 2030 mukaisesti kohti Suomen hyödyllisintä korkeakoulua. Tilikauden liikevoitto oli 2,3 M€. Lisäksi sijoitustoiminnan suotuisan kehityksen myötä tilikauden 2023 tulos oli 3,4 M€. Taseen loppusumma oli 113 790 455 €.

Jokaisella seutukunnalla on HAMK:sta vastuullinen yksikön- ja tutkimusyksikön johtaja. Vuoden 2023 aikana edistettiin toisen asteen kanssa tehtävää yhteistyötä ja rakennettiin väyläopintoja sekä ammatillisen, että lukiokoulutuksen kanssa. Keväällä 2023 järjestettiin lukiolaisille LukioDiili, joka keräsi Korkeakoulukeskukselle yli 400 lukiolaista Hämeenlinnan seudulta.

Kansainvälinen verkostoituminen lisääntyi huomattavasti RUN-EUn ja kolmansien maiden, erityisesti Afrikan kumppaneiden kanssa. Yritys yhteistyö ja asiakkuuden hallinta ovat mm. CRM- ja tutkimuspalvelutoiminnan kehitysprojektien myötä etenemässä hyvin. Innovaatiotoiminnan ja kaupallistamisen prosessit ovat vielä kehittämisasteella, mutta tarve ja tahto toimintaan on aiempaa selkeämmin havaittavissa.

TKI-toiminnan ja kasvun keskeisin tekijä on riittävä rahoitus ja erityisesti yritysten sitoutuminen TKI-hankkeisiin myös rahallisin panoksin. TKI-toiminnan vuositaso ulkopuolisten lähteiden osalta oli yli 9 M€ (OKM

mittaritulos). Tulos oli hyvä, sillä nousua oli n. 20 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2023 saavutettiin erinomaisia tuloksia. Viisi akatemiarahoitteista projektia, joista kaksi varmisti jatkorahoituksen, tuottivat laadukkaita tuloksia. Business Finlandin infrastruktuurirahoituksella vahvistettiin laitteistoja biokaasualan tarpeisiin ja rakennettiin laboratorio modernin bioteknologian tarpeisiin. Afrikka-hankerahoituksen laajeneminen sekä merkittävät alueelliset ja valtakunnalliset TKI-rahoitukset ovat puolestaan osoituksia lisääntyneestä rahoitusosaamisesta. Horisonttirahoitusten koordinoitavuutta vahvistettiin ensimmäisen Grant Writerin palkkauksella ja tutkijoiden aktivoitumisella.

HAMK:ssa on edelleen kehitetty määrätietoisesti kansainvälisten lukukausimaksullisten opiskelijoiden rekrytointia sekä palveluita. Vuoden 2023 lopussa määrä oli yli 600. Vuonna 2023 panostettiin erityisesti kansainvälisten lukukausimaksullisten opiskelijoiden asumisen kehittämiseen, mentoointipalveluihin, kielikahvilatoimintaan, ystäväperhetoimintaan, opiskelijoiden työllistymisen tukemiseen sekä Goin Connect -työkalu otettiin käyttöön. Työkalun avulla opiskelijat tutustuvat toisiinsa ja vaihtavat tietoa opiskeluun, asumiseen, maahan saapumiseen sekä muihin käytännön järjestelyihin liittyen ennen kuin he saapuvat opiskelemaan Suomeen. Opiskelijapalautteen perusteella työkalu palvelee hyvin kansainvälisiä opiskelijoita.

Vuoden 2023 aikana rakennettiin myös neljää uutta vieraskielistä koulutusohjelmaa (Nursing, Professional Horticulture, Sustainable Urban Design ja Information and Communication Technology, Robotics).

Ilmiöpohjaisten moduulien työelämäauditoinnin tuloksia käytiin läpi yksiköissä alkuvuodesta. Arvioinnin tavoitteena oli yksittäisen moduulin tai koulutuksen toiminnan kehittäminen sekä työelämysuhteiden systemaattinen ylläpito. Arvioinnit tukivat joko nykyisiä valintoja, johtivat pienempiin täsmennyksiin moduulien sisällä tai sisältöjen uudistamiseen. TKI-toiminnan integrointia opetukseen toteutettiin pääosin DBE-pedagogiikan kautta.

Tavoitteena on strategian mukaisesti vahvasti työelämään kytkeytyvä koulutus, jota leimaa ajantasaisuus, uudistavuus ja osaaminen. Yritteliään korkeakoulun konseptia on viety osaksi koulutusta kaikissa koulutuksissa. Kaikki koulutukset alkavat Diili- toteutuksella. Diiliviikot ja Design Factory toteutukset ovat tuoneet myös TKI-toiminnan vahvemmin osaksi koulutusta. HAMK on vuonna 2022 (Vipusen) luvuilla arvioituna Suomen toiseksi paras yrittäjyysasteessa. TKI-toiminnan integrointi opetukseen lisää valmiutta innovatiiviseen ajatteluun ja uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin. Diili-viikot ja Design Factory toteutukset ovat tuoneet TKI-toiminnan vahvemmin osaksi koulutusta. Vuoden 2023 aikana koulutuksen kehittämisessä lähdettiin rakentamaan HAMKilaista Design Based Education (DBE) -pedagogiikkaa.

Smart Systems Biotechnology Center valmistuu korkeakoulukeskukseen vuoden 2024 aikana. Seuraavat merkittävät alueelle tehtävät investoinnit valmistellaan ja suunnitellaan Hämeenlinnan kaupungin johdon kanssa.

Whistleblowing-ilmoituskanava otettiin käyttöön maaliskuussa 2023. Ilmoituskanavan kautta ei ole tullut ilmoituksia. Mitään

toimintaan liittyviä riskien realisoitumista ei tunnistettu vuoden 2023 aikana. Riskienhallinta on yhdistetty vuoden 2024 alusta laatupäällikön tehtäviin ja toimenpiteet riskien hallintaan sekä riskienhallinnan toimintaohjeet tullaan saattamaan ajan tasalle vuoden 2024 aikana.

HAMKin sijoitussuunnitelman mukaisesti sijoitustoiminnan ensisijainen tavoite on turvata sijoitettavan varallisuuden reaaliarvo ja saada selvästi rahamarkkinatuottoa parempaa tuottoa pitkällä tähtäimellä. Toissijainen tavoite on sijoitusvarallisuuden reaaliarvon kasvattaminen. Lähtökohtana on, että pitkäaikaisen sijoitussalkun pääomaa käytetään pääasiassa investointeihin. Vuoden 2023 aikana sijoitussalkun arvo on kehittynyt suotuisasti.

Riskejä sijoitustoiminnassa pyritään hallitsemaan hajauttamalla sijoitukset useaan eri sijoitussalkkuun, tekemällä ajallista hajautusta sekä hajauttamalla sijoitukset useaan sijoitusluokkaan (korkosijoituksiin, osakkeisiin ja vaihtoehtoisiin sijoituksiin). Sijoitussalkkujen kokonaisallokaatiota muutetaan jatkuvasti vastaamaan muuttuvaa sijoitusmarkkinaa.

RUN-eurooppayliopistohanke on saanut komissiolta seuraavan 4-vuotisrahoituksen. Tulevalla kaudella yhteistyötä tiivistetään edelleen tavoitteena yhteinen johtamisjärjestelmä, opiskelijahallintoa tukevat digitaaliset alustat, systemaattinen laadunhallinnan kehittäminen sekä yhteisen oikeushenkilön perustaminen. Eurooppalaisen tutkintorakenteen ja pedagogiikan kehittämistä jatketaan, alueellista yrittäjyyttä tuetaan, pyritään kotiuttamaan yhä enemmän

kilpailtua kansainvälistä rahoitusta yhdessä alueen yritysten kanssa ja tuetaan näin yritysten kilpailukyvyyn kehittymistä.

Häme Goes Global -hanke päättyi vuoden 2023 lopussa. Työ jatkuu edelleen Häme EU Office -toiminnan kautta. HAMK on yksi Häme EU Officen ylläpitäjistä.

Vuoden 2024 budjetissa arvioidaan liikevaihdon ja muiden toimintatuottojen kasvavan reilulla 2 miljoonalla vuoden 2023 (67 miljoonaa euroa) toteutumaan verrattuna. Perusrahoitus kasvaa budjettivuonna 2024 n. 2 miljoonaa euroa vuoteen 2023 verrattuna. Toisaalta lisäaloituspaikkarahoitukset pienevät n. 600 tuhatta euroa vuoteen 2023 verrattuna.

Vuosina 2021 ja 2022 haasteita aiheuttanut Euroopan unionin rakennerahastojen uuden kauden hidus avaus sai vauhtia vuonna 2023 (ulkopuolinen TKI-rahoitus yli 9 M€). Tämän kasvun odotetaan edelleen jatkuvan ja tutkimusrahoituksen ennakoitua kasvavan vuodelle 2024 (500 tuhatta euroa).

Kansainvälistyminen ja kansainvälinen liiketoiminta niin lukuvuosimaksullisten opiskelijoiden kuin koulutuksen viennin osalta kasvavat. Lukuvuosimaksutuotot vuoden 2023 osalta olivat 3,7 miljoonaa euroa ja budjetoidut tuotot vuodelle 2024 ovat 4 miljoonaa euroa. Koulutuksen viennin liikevaihto oli 1,3 miljoonaa euroa ja kasvun odotetaan jatkuvan vuodelle 2024.

Tilikauden tuloksen osalta pyritään maltilliseen positiiviseen tulokseen.

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	51 788	54 419	56 662	58 026	65 101
- josta myynti kaupungille			230	110	113
Valmistus omaan käyttöön	154	83	92	134	108
Liiketoiminnan muut tuotot	1 947	1 524	1 406	1 607	1 756
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	2 613	2 382	2 376	2 784	2 855
Henkilöstökulut	35 993	38 134	39 118	40 021	42 842
Liiketoiminnan muut kulut	11 901	10 730	11 316	12 724	14 882
Käyttökate	3 382	4 780	5 351	4 238	6 386
Poistot	3 763	3 945	4 082	4 230	4 079
Liikevoitto/-tappio	-381	835	1 269	8	2 307
Rahoituserät yhteensä	1 131	541	1 336	-1 200	1 189
Tuloverot	-10	-21	-8	-11	-16
Nettotulos	740	1 355	2 596	-1 203	3 480
Tilinpäätössiirrot	64	0	0	0	0
Tilikauden tulos	804	1 355	2 596	-1 203	3 480
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	8 309	15 275	14 894	13 302	10 419
Myyntisaamiset	1 133	465	801	836	815
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	2 053	3 409	6 006	4 506	7 986
Oma pääoma yhteensä	87 269	88 625	91 193	89 990	93 470
Pitkäaikaiset korolliset lainat	313	844	801	713	0
Ostovelat	2 778	2 655	2 904	2 989	3 213
Lainojen lyhennykset	0	0	0	0	0
Vieras pääoma yhteensä	12 514	16 243	16 238	18 367	20 320
Taseen loppusumma	99 863	104 868	107 431	108 357	113 790
Nettoinvestoinnit				7 139	10 189
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	674	689	714	736	775
Liikevaihdon kasvu %	3,2	5,1	4,1	3,0	12,0
Oman pääoman tuotto %	0,9	1,5	2,9	-1,4	3,8
Quick ratio	2,7	2,6	2,9	2,7	2,6
Omavaraisuusaste %	87,4	84,5	84,9	83,1	82,1
Muut mittarit					
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kokonaisvolyymi				7 364	9 000
Suoritettujen tutkintojen määrä	1 099	1 181	1 182	1 201	1 446
Kansainvälisten opiskelijoiden määrä				772	639
Tki-toimintaan osallistuneiden yritysten määrä				409	583

4. Hämeenlinnan Asunnot Oy

Y-tunnus: 0676518-6

Raatihuoneenkatu 7, 13130 Hämeenlinna

www.hameenlinnanasunnot.fi

Toimitusjohtaja: Tuukka Tuomala

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 100 %

Hallituksen jäsenet: Marita Pekkarinen (pj), Jarmo Vainio (vpj), Outi Bottas, Jukka Keiholehti, Mia Kylä, Kim Seppänen, Pia Bergman ja Markus Nissilä

Omistajapoliittisissa linjauksissa asetetut tavoitteet:

- Yhtiö toimii oman tulorahoituksensa puitteissa. Kaupunki ei avusta yhtiön markkinaehtoista toimintaa. Yhtiön tulee selvittää taloudellisista velvoitteistaan siten, että se pystyy maksamaan kaupungin myöntämät lainat ja kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat rahoittajille takaisin ajallaan.
- Yhtiö ylläpitää omaisuutensa arvoa suunnitelmallisesti oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin. Yhtiö luopuu taloudellisesti kannattamattomista tai yhtiön toiminnan kannalta epätarkoituksenmukaisista asuntokohteista. Pitkällä tähtäimellä yhtiön omaisuuden arvo kasvaa ja omavaraisuus paranee.
- Yhtiö pitää vuokrat kohtuullisella tasolla, aiheuttamatta kuitenkaan vääristymää vuokramarkkinoille. Yhtiö käyttää kertyneen voiton rakennuskannan ylläpitämiseen.
- Yhtiön asuntokannan käyttöaste on korkea siten, että asuntojen tyhjänä olosta aiheutuvat tulonmenetykset jäävät mahdollisimman pieneksi.
- Yhtiö jatkaa asumisturvallisuutta ja asukkaiden osallistumismahdollisuuksia luovien toimintamallien kehittämistä.
- Yhtiö toteuttaa energiatehokkuutta parantavia ja kaupungin hiilineutraalisuustavoitetta tukevia toimia koko kiinteistökannassaan ja suunnittelee tekemistään elinkaariajattelulla. Yhtiön investoinnit toteutuvat suunnitellusti.
- Yhtiö tekee tiivistä yhteistyötä kaupungin muiden asuntovuokrausta harjoittavien yhteisöjen kanssa

ja käy aktiivista vuoropuhelua kaupungin kaupunkirakennesuunnittelun kanssa.

Yhtiön tarkoitus on tarjota kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja Hämeenlinnalaisille. Yhtiöllä on 2205 huoneistoa Hämeenlinnan alueella ja vuoden lopussa niissä asui yhteensä 3 219 asukasta. Yhtiöllä on yhteensä 14 työntekijää ja tytäryhtiö Linnan Isännöinnillä 3 työntekijää.

Yhtiön haasteena on vanhanko kiinteistökanta ja niiden mukanaan tuomat korjaustarpeet sekä äkilliset rikkoutumiset. Suurin haaste on tyhjillään olevat asunnot, ei käytössä olevien asuntojen iso määrä. Ei käytössä olevissa asunnoissa korjaustarve on kohtuuttoman suuri ja siten sen vaikutus kokonaisuuteen korjauksen myötä iso. Usein ei käytössä olevat asunnot sijaitsevat myös kohteissa, jotka ovat esteettömyyden, hissittömyyden, suuren asuntokoon tai sijainnin takia haasteellisia vuokrata.

Yhtiö aloitti purkamisen kahdessa kohteessa ja purkamiset tullaan saamaan loppuun alkuvuoden 2024 aikana. Iittalan Meijeritielle on haettu rakennuslupaa rivitalokohteelle. Vuoden aikana valmistui tulevaisuuteen vaikuttava skenaariotyö, jossa otettiin huomioon korjausvelka, talouden tunnusmerkkejä sekä väestönkehitys. Yhtiö on pystynyt toimimaan tulorahoituksensa puitteissa ja suorittamaan velvoitteensa.

Yhtiö on luopunut kannattamattomista kiinteistöistä sen mukaan, miten se on mahdollista. Edelleen on kannattamattomia

kohteita, mutta niistä luopuminen on haastavaa mahdollisten tasearvojen tai jäljellä olevien lainojen takia. Kunnossapidossa haastetta aiheuttaa vanha kiinteistökanta, jossa korjaustarpeen kasvu on kovempaa, kuin mitä niihin pystytään panostamaan taloudellisesti. Yhtiö pitää vuokria oikealla tasolla kohonneisiin kustannuksiin suhteutettuna.

Tyhjänä olosta menetetyt vuokrat ovat vähentyneet edellisestä vuodesta, mutta niiden tämä kehitys tulee hidastumaan, koska suurimmat korjausliikkeet asian eteen on tehty. Enää ei pystytä samalla tavalla poistamaan kiinteistöjä kannasta vaan tulee panostaa myös uusien kohteiden rakentamiseen.

Hämeenlinnan Asunnot Oy pyrkii panostamaan asumisturvallisuuteen ja osallistamaan asukkaita aktiivisella asukastoiminnalla.

Yhtiö on jatkanut lämmitystapamuutosten tekemistä fossiilisista uusiutuviin polttoaineisiin. Tähän liittyen myös uudisrakentamisissa elinkaariajattelu on osa kokonaisu suunnittelua.

Yhtiö tapaa muutaman kerran vuodessa muita kaupungin asumisvuokrausta harjoittavia tahoja sekä käy vuoropuhelua kaupunkirakennesuunnittelun kanssa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta onnistui hyvin. Vuosittain konsernille tehtävä sisäisen valvonnan selonteko ja riskienhallintalomake ovat hyviä työkaluja päivittäiseen valvontaan. Vuoden aikana ei esiintynyt puutteita tai selvitystä vaativia asioita.

Kiinteistökannan ikä tulee haastamaan yhtiön tekemistä jatkossakin. Vuokrankorotuksia tulee edelleen tehdä säännöllisesti kuluja huomioiden, jotta myös kiinteistöjen korjaamiseen ja kunnostamiseen saadaan riittävästi varoja.

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	15 351	15 159	15 057	15 876	16 792
- josta myynti kaupungille	567	587	603	526	251
Liiketoiminnan muut tuotot	326	151	465	230	176
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	823	849	879	878	928
Liiketoiminnan muut kulut	11 020	11 708	11 115	11 052	11 787
Käyttökate	3 834	2 753	3 528	4 176	4 253
Poistot	3 280	3 240	3 254	3 248	4 641
Liikevoitto/-tappio	554	-487	274	928	-388
Rahoituserät yhteensä	-1 404	-1 213	-995	-909	-704
Tuloverot	0	0	-1	1	0
Nettotulos	-850	-1 700	-722	20	-1 092
Tilinpäätössiirrot	708	676	564	-178	934
Tilikauden tulos	-142	-1 024	-158	-158	-158
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	2 826	10 575	6 077	3 372	3 388
Myyntisaamiset	1 130	642	773	782	795
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	-1 325	-2 350	-2 508	-2 666	-2 824
Oma pääoma yhteensä	6 063	5 089	4 930	4 772	4 614
Pitkäaikaiset korolliset lainat	53 343	62 605	61 372	58 365	55 646
Ostovelat	689	977	736	630	526
Lainojen lyhennykset	2 815	3 064	21 932	2 849	2 974
Vieras pääoma yhteensä	56 781	64 975	63 539	60 363	57 557
Taseen loppusumma	70 608	77 160	74 950	71 675	67 467
Nettoinvestoinnit	2 977	2 578	4 654	910	869
Tunnusluvut					
Henkilöstön määrä	14	14	14	14	14
Liikevaihdon kasvu %	-0,4	-1,3	-0,7	5,4	5,8
Oman pääoman tuotto %	-13,9	-30,5	-14,5	0,4	-23,3
Quick ratio	0,6	3,9	1,3	0,8	0,8
Omavaraisuusaste %	18,7	15,2	14,7	15,3	14,6
Muut mittarit					
Tilojen käyttöaste %	95,7	96,0	96,87	98,29	98,3
Tilojen käyttöaste % (kaikista asunnoista)			89,96	92,18	92,57
Asukkaiden lkm				3176	3219

5. Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy

Y-tunnus: 1972415-6

Kiekkoritarinkuja 3 A, 13130 Hämeenlinna

www.liikuntahallit.fi

Toimitusjohtaja: Tuire Järvinen

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 100 %

Hallituksen jäsenet: Seppo Kuvaja (pj), Vesa Mäkinen (vpj), Johanna Janhunen 8.6.2023 asti, Minttu Saarinen 8.6.2023 alkaen, Heidi Leinonen, Mari Pinomäki, Pekka Pohjalainen, Martti Töttölä

Omistajapoliittisissa linjauksissa asetetut tavoitteet:

- Hämeenlinnan Liikuntahallit -konserni tuottaa kaupunkilaisille joustavat ja kilpailukykyiset palvelut, osaavan henkilöstön sekä hyväkuntoiset tilat.
- Konsernin tarjoamat liikuntatilat ovat tehokkaassa käytössä ja palvelut vastaavat käyttäjien tarpeisiin. Yhtiöt eivät tarkoituksella vääristä markkinaehtoista kilpailua vaan täydentävät markkinoita kaupungin kanssa tehdyn palvelusopimuksen mukaisesti.
- Yhtiöt pyrkivät pitämään kuntalaisiin kohdistuvat käyttömaksut kohtuullisina siten, että palvelut ovat kaikkien väestöryhmien saavutettavissa.
- Yhtiöiden tulee selvittää taloudellisista velvoitteistaan siten, että ne pystyvät maksamaan kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat rahoittajille takaisin ajallaan. Yhtiöiden talouskehitys on positiivista ja kustannustehokkuus paranee.
- Yhtiöt ylläpitävät omaisuutensa arvoa oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin.
- Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy edistää osaltaan alueen matkailu- ja tapahtumayhteistyötä sekä huolehtii osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.

Tilikausi oli ensimmäinen sitten vuoden 2019, kun koronarajoitukset eivät vaikuttaneet yhtiön toimintaan. Uimahallien kävijämäärät saavuttivat lähes korona-aikaa edeltävän ajan tason ja liikunnanohjauksen ryhmät toimivat keskeytyksittä koko vuoden.

Tilikauden aikana käynnistyi yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa liikuntaneuvonnan maksuton palvelu, joka on suunnattu terveytensä kannalta liian vähän liikkuville. Liikuntaneuvonnan resursointia lisättiin syksystä alkaen ja työhön kohdennetaan noin 0,5 htv:ta. Sisäliikuntatilojen käyttöasteet eivät ole palautuneet korona-aikaa edeltävälle tasolle, ja salivuokrien tulokertymä jäi selvästi alle arvioidun.

Kevään aikana valmistauduttiin Kaurialan yleisurheilustadionin peruskorjaukseen mutta hankintaprosessi jouduttiin keskeyttämään, koska tarjouskilpailuun saatiin vain yksi merkittävästi budjetin ylittävä tarjous. Hankkeen suunnittelua jatkettiin ja sen toteutus päätettiin siirtää vuodelle eteenpäin. Hämeenlinnan urheilupuistoon valmistui yksi uusi jalkapallotekonurmikenttä. Yleinen kustannustason sekä korkojen nousu vaikuttivat negatiivisesti kuluihin.

Hämeenlinnan Liikuntahallit -konsernin tiloissa arvioitiin tapahtuneen lähes 800.000 liikuntakertaa vuoden 2023 aikana. Yhtiön tuottamissa omissa ohjatuissa liikuntaryhmissä liikuttiin yli 22.000 kertaa ja ryhmät ovat pääosin täynnä. Toimintaa kehitetään jatkuvasti mm. yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja erilaisissa poikkihallinnollisissa työryhmissä ja verkostoissa.

Liikuntatilat ovat pääosin tehokkaassa käytössä, ja käyttöasteet toimintakaudella olivat tilasta riippuen jopa yli 90 %. Sisäliikuntasalien käyttöaste on kuitenkin jäänyt alhaisemmalle tasolle kuin ennen koronapandemiaa. Ohjattuja liikuntaryhmiä on toivottu lisättävän mutta nykyiset resurssit eivät mahdollista palvelutarjonnan laajentamista.

Käyttömaksuja tarkastellaan suhteessa ylläpidon kustannuksiin ja kaupungin myöntämään toiminta-avustukseen. Lähtökohtaisesti lasten ja nuorten liikkuminen on aina edullisempaa kuin aikuisten. Uimahalleissa on käytössä edullisemmat hinnat mm. eläkeläisille, työttömille ja opiskelijoille.

Taloudellisista velvoitteista on selvitty mutta yleinen kustannusten nousu on heikentänyt talouden positiivista kehittymistä. Yhtiöiden tiloissa on käytössä sähköiset huoltokirjat, joiden avulla oikea-aikainen kunnossapito ja huolto on tehokasta.

Yhtiö on mukana mm. matkailun edistämisen verkostossa, kulttuurin ja liikunnan toimijoiden yhteismarkkinoinnin työryhmässä sekä Hämeenlinnan kaupungin viestintäverkostossa.

Sisäinen valvonta on tapahtunut moitteettomasti eikä väärinkäytöksiä ole esiintynyt. Voimakkaaseen kustannusten yleiseen nousuun tai korkomarkkinoiden epäsuotuisaan kehitykseen ei pystytty varautumaan.

Yleinen kustannustason nousu edellyttää tarkkaa talouden seurantaa. Myös korkomarkkinoiden kehitys vaikuttaa voimakkaasti liikuntahalliyhtiöiden talouteen. Taloudellisenä riskinä voidaan nähdä myös seurojen maksukyvyyn heikkeneminen toiminnan kustannusten noustessa. Perustoiminnan laadukkaan toteuttamisen rinnalla tulee ponnekkaasti edistää käynnistettyjä investointihankkeita niin Kaurialan yleisurheilustadionin peruskorjauksen, Pullerin alueen kehittämisen kuin Pohjantähti Areenan peruskorjauksen suunnittelun esisuunnittelun osalta.

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	2 791	2 102	1 963	2 631	2 833
- josta myynti kaupungille			832	712	978
Liiketoiminnan muut tuotot	3 088	3 331	3 356	3 107	3 471
- josta avustukset kaupungilta	2 920	2 920	2 785	2 800	3 348
Materiaalit ja palvelut	322	228	179	346	343
Henkilöstökulut	2 015	1 836	1 922	2 009	2 103
Liiketoiminnan muut kulut	2 338	1 986	1 985	2 327	2 494
Käyttökate	1 204	1 383	1 233	1 056	1 364
Poistot	1 652	1 632	1 620	1 609	1 592
Liikevoitto/-tappio	-448	-249	-387	-553	-228
Rahoituserät yhteensä	-225	-207	-191	-161	-170
Tuloverot	0	0	0	0	0
Nettotulos	-673	-456	-578	-714	-398
Tilinpäätössiirrot	80	63	47	32	0
Tilikauden tulos	-593	-393	-531	-682	-398
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	2 484	2 971	3 293	3 399	2 918
Myyntisaamiset	209	103	277	193	200
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	-1 989	-2 383	-2 919	-2 916	-3 997
Oma pääoma yhteensä	22 258	22 298	22 200	21 950	21 550
Pitkäaikaiset korolliset lainat	14 709	13 574	12 438	11 302	10 675
Ostovelat	855	556	902	889	288
Lainojen lyhennykset	1 136	1 136	1 136	1 136	844
Vieras pääoma yhteensä	17 336	15 783	15 060	13 959	12 427
Taseen loppusumma	39 876	38 299	37 430	36 048	34 117
Nettoinvestoinnit	58	38	38	83	200
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	41	40	38	39	39
Liikevaihdon kasvu %	3,1	-24,7	-6,6	34,0	7,7
Oman pääoman tuotto %	-3,0	-2,0	-2,6	-3,8	-1,8
Quick ratio	1,4	2,7	1,7	1,7	1,9
Omavaraisuusaste %	56,5	58,4	59,4	61,0	63,2
Muut mittarit					
Liiketoiminnan muut kulut / liikevaihto %	84	94	101	88	88
Kunnossapito-ohjelman toteutuminen (% suunnitellusta)	70	100	100	90	90
Käyttöaste isot salit %	85	61	35	72	73
Käyttöaste jäähallit %	86	79	66	86	91
Käyttöaste koulujen salit %	62	48	31	51	55
Uimahallin kävijämäärä Hämeenlinna	244 391	136 333	85 890	186 449	233 194
Uimahallin kävijämäärä Lammi	30 213	14 229	9 657	19 354	23 575
Asiakastytyväisyyskyselyn tulos (1-5)	3,7	4,7	3,5 tot. 03/23		4

Hämeenlinnan Jäähalli Oy

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	1 064	821	829	995	1 045
- josta myynti kaupungille			135	135	135
Liiketoiminnan muut tuotot	594	623	1 120	1 004	1 096
- josta avustukset kaupungilta	581	571	1 038	955	1 073
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	6	6	4	5	4
Liiketoiminnan muut kulut	1 443	1 315	1 244	1 352	1 378
Käyttökate	209	123	701	642	759
Poistot	397	355	453	460	457
Liikevoitto/-tappio	-188	-232	248	182	302
Rahoituserät yhteensä	-44	-26	-25	-30	-88
Tuloverot	0	0	0	0	0
Nettotulos	-232	-258	223	152	214
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-232	-258	223	152	214
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	515	629	315	636	789
Myyntisaamiset	313	139	166	165	213
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	-3 831	-4 091	-3 868	-3 868	-3 504
Oma pääoma yhteensä	4 043	4 129	4 352	4 504	4 716
Pitkäaikaiset korolliset lainat	3 735	4 514	4 073	3 632	3 191
Ostovelat	156	139	88	186	133
Lainojen lyhennykset	435	483	441	441	441
Vieras pääoma yhteensä	4 351	5 189	4 609	4 278	3 806
Taseen loppusumma	8 394	9 318	8 961	8 782	8 522
Nettoinvestoinnit	32	1 654	61	72	24
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	0	0	0	0	0
Liikevaihdon kasvu %	5,50	-22,8	1,0	20,0	5,0
Oman pääoman tuotto %	-5,7	-6,3	5,3	2,8	4,6
Quick ratio	1,6	1,2	1,2	1,3	1,7
Omavaraisuusaste %	48,2	44,3	48,6	51,3	55,3

Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	270	202	227	297	302
- josta myynti kaupungille			90	90	90
Liiketoiminnan muut tuotot	66	105	97	86	85
- josta avustukset kaupungilta	65	105	85	85	85
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	4	3	3	4	4
Liiketoiminnan muut kulut	198	176	193	195	200
Käyttökate	134	128	128	184	183
Poistot	124	154	154	154	154
Liikevoitto/-tappio	10	-26	-26	30	29
Rahoituserät yhteensä	-1	-2	-2	2	22
Tuloverot	0	0	0	0	0
Nettotulos	9	-28	-28	32	51
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	9	-28	-28	32	51
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	492	605	660	806	955
Myyntisaamiset	26	2	29	26	28
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	20	-9	-36	-36	46
Oma pääoma yhteensä	2 899	2 869	2 842	2 873	2 925
Pitkäaikaiset korolliset lainat	342	304	266	228	190
Ostovelat	9	25	14	13	14
Lainojen lyhennykset	38	38	38	38	38
Vieras pääoma yhteensä	471	368	323	283	243
Taseen loppusumma	3 370	3 237	3 165	3 157	3 168
Nettoinvestoinnit	404	24	0	0	0
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	0	0	0	0	0
Liikevaihdon kasvu %	-5,2	-25,2	12,4	30,8	1,7
Oman pääoman tuotto %	0,3	-1,0	-1,0	1,2	1,8
Quick ratio	4,7	9,6	2,1	15,2	18,6
Omavaraisuusaste %	142,2	88,6	89,8	91,0	92,3

6. Hämeenlinnan Pysäköinti Oy

Y-tunnus: 2196076-4

Kasarmikatu 14, 13100 Hämeenlinna

www.hameenlinnannpysakointi.fi

Toimitusjohtaja: Ari Mielty

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 100 %

Hallituksen jäsenet: Reetta-Maria Tolonen-Salo (pj), Kari Saarinen (pj) 16.5.2023 asti, Soila Nyholm, Olli Herranen, Kari Suokas 14.2.2023 asti, Jarno Tuimala, Mika Walkamo 16.5.2023 alkaen

- Yhtiö ylläpitää aktiivista vuoropuhelua kaupungin kanssa ja tuo omalta osaltaan asiantuntemuksensa kaupungin käyttöön pysäköinnin toteuttamiseen liittyen.
- Yhtiö huolehtii osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.

Omistajapoliittisissa linjauksissa asetetut tavoitteet:

- Hämeenlinnan Pysäköinti Oy toteuttaa tehtäviään laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Yhtiö parantaa pysäköintilaitostensa käyttöä ja kannattavuutta ja ylläpitää omaisuutensa arvoa oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin.
- Yhtiön tuottamat palvelut rahoitetaan käyttäjiltä kerättävin maksuin sekä kaupungin palvelusopimuksesta saatavilla tuloilla. Kaupunki ostaa yhtiöltä palveluja ja maksaa tarvittaessa avustusta yhtiölle kannattamattoman mutta kaupunkikonsernille tärkeän toiminnan ylläpitämiseen. Yhtiön tulee kaikin keinoin pyrkiä siihen, että se tulee toimeen omalla tulorahoituksellaan eikä avustusta tarvitse maksaa.
- Yhtiö huolehtii siitä, että pysäköintiratkaisut tuotetaan palveluiden käyttäjille mahdollisimman edullisesti. Yhtiön tulee kuitenkin selvittää kaikista velvoitteistaan siten, että se pystyy maksamaan kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat takaisin rahoittajille ajallaan.
- Yhtiö hakee aktiivisesti uusia pysäköintitoimintaan liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia, jotka parantavat yhtiön vakavaraisuutta. Samalla yhtiön tulee huolehtia siitä, ettei yhtiön in house -asema kaupunkiin nähden vaarannu.
- Yhtiö edistää sujuvia matkaketjuja yhteistyössä julkisen liikenteen ja kaupunkirakenteen toimialan kanssa.

Yhtiö on pysäköinnin järjestämisessä kaupungin vahva kumppani, jonka tehtävänä on toteuttaa kaupungin tahtotilaa järjestämällä julkisia pysäköintipalveluita ja omistamalla, rakennuttamalla ja ylläpitämällä pysäköintilaitoksia sekä pysäköintialueita. Yhtiö omistaa Kaivoparkki, Keinuparkki ja Pööli-nimiset pysäköintitalot, sekä operoi pysäköintiä vuokraamallaan pysäköintialueilla. Yhtiö myy pysäköintilupakiekkoja, sekä asukas- ja yrityspysäköintitunnuksia.

Liikevaihto on kehittynyt kuluvana vuonna budjetoitua paremmin ja pysäköintilaitosten käyttöasteet ovat olleet kasvussa. Rahoitusmarkkinoiden tilanne haastaa yhtiötä. Haasteet johtuvat pitkälti investointien (pysäköintilaitokset) vähäisistä pääomittamisista ja siitä johtuvista yhtiön taloudelliseen kantokykyyn nähden suhteetoman suuresta vieraan pääoman tarpeesta.

Matkaketjuyhteistyö VR:n ja Finnparkin kanssa vakainaistettiin onnistuneen pilotoinnin jälkeen.

Rataparkin pendelöintipysäköintikokeilua jatkettiin tilikauden aikana ja pendelöintipysäköintilupia lunastettiin 313 kpl.

Kaivoparkissa aloitti helmikuussa vuokralaisena autokauppa.

Pysäköintilaitosten käyttöasteet kasvoivat huomattavasti tilikauden aikana ja yhtiö toimii kustannustehokkaasti pienellä organisaatiolla. Tavoitteena on edelleen parantaa kustannustehokkuutta sekä mahdollistaa entistä myönteisemmän kokemuksen asiakkaalle. Yhtiön tavoite on toimia pysäköintitulojen sekä kaupungin palvelusopimuksen tuloilla.

Hinnoittelu on riippuvainen poliittisesta päätöksenteosta (katupysäköinnin hinta, katupysäköinnin maksuttomat alueet, pendelöinti-pysäköinti jne.). Tämä vaikuttaa suoraan pysäköintialueiden ja -talojen hinnoitteluun.

Kaivoparkin osasta tehtiin vuokrasopimus autokaupan kanssa, ja pysäköintilaitoksen monikäyttöisyyttä kehitettiin entisestään. VR:n ja Finnparkin kanssa toteutettiin onnistunut matkaketjupilotti ja toiminta vakinaistettiin vuoden vaihteessa.

Vuoden aikana pilotoitiin myös matkaketju-yhteistyötä VR:n ja Finnparkin kanssa ja uutena palveluna on otettu käyttöön pysäköinnin ostaminen VR matkalla -applikaation kautta. Pilotointi oli onnistunut ja sen aikana myyntiin 698 pysäköintikertaa ja vuoden 2024 alusta matkaketjuyhteistyö vakinaistettiin.

Pysäköinnin työryhmä on kokoontunut vuoden aikana aktiivisesti. Työryhmässä mukana on yhtiön, kaupunkirakenteen ja pysäköintivalvonnan edustajia. Yhtiön pysäköintilaitoksissa on jo aikaisemmin toteutettu kokonaistaloudellisesti kannattavat toimenpiteet hiilineutraaliuden saavuttamiseksi.

Merkittävimmät riskit liittyvät kaupungin pysäköintipolitiikkaan, suuriin rahoituskustannuksiin sekä bullet-lainoihin. Riskienhallinnan toimenpideohjelma ja sen seuranta on käsitelty yhtiön hallituksessa. Yhtiön lainamäärä on korkea. Yhtiön hallitus seuraa yhtiön taloutta ja toimintaa.

Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton arvioidaan hieman laskevan vuoden 2023 tasosta, kun velvoitepysäköintijaksotuksia loppuu eikä vuodelle 2024 ole nähtävissä uusia rasitepaikkamyynnejä uudisrakentamisen hiljentymisen myötä. Asuinrakentamisen toteutuminen asemanrannan alueella on yhtiölle taloudellisesti merkityksellistä rasitepaikkojen myynnin myötä.

Yhtiön taloudellinen asema on pidemmällä aikajänteellä haastava ja omistaja on pidetty tästä tietoisena ja toimenpiteisiin on ryhdytty.

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	1 017	919	1 230	1 539	1 679
- josta myynti kaupungille			244	228	181
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	150	150	250
- josta avustukset kaupungilta	0	0	150	150	250
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	251	212	236	252	255
Liiketoiminnan muut kulut	440	372	544	602	571
Käyttökate	326	335	600	835	1 103
Poistot	195	247	288	321	287
Liikevoitto/-tappio	131	88	312	514	816
Rahoituserät yhteensä	-86	-109	-167	-234	-567
Tuloverot	0	0	0	0	0
Nettotulos	45	-21	145	280	249
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	-36	-249
Tilikauden tulos	45	-21	145	244	0
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	6 253	1 472	1 114	1 064	1 183
Myyntisaamiset	53	17	19	40	49
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	-406	-426	-282	37	37
Oma pääoma yhteensä	4 581	7 061	7 206	7 450	7 450
Pitkäaikaiset korolliset lainat	15 813	20 219	19 630	19 041	18 452
Ostovelat	784	882	58	89	64
Lainojen lyhennykset	200	200	394	589	589
Vieras pääoma yhteensä	18 433	23 712	22 795	22 633	21 907
Taseen loppusumma	23 015	30 772	30 001	30 119	29 642
Nettoinvestoinnit	4 183	12 928	0	0	120
Tunnusluvut					
Henkilöstön määrä	4	4	4	4	4
Liikevaihdon kasvu %	4,2	-9,6	33,8	22,4	14,0
Oman pääoman tuotto %	1,4	-0,4	2,0	3,8	3,3
Quick ratio	6,3	1,1	1,3	1,5	1,2
Omavaraisuusaste %	20,2	23,2	24,4	25,3	26,5
Muut mittarit					
Pysäköintilaitosten keskimääräinen käyttöaste:					
Käyttöaste pitkäaikainen pysäköinti Keinuparkki %	81,1	83,5	94,0	97,0	101,0
Käyttöaste pitkäaikainen pysäköinti Kaivoparkki %	57,7	61,3	42,2	56,3	62,7
Käyttöaste pitkäaikainen pysäköinti Pööli %			14,8	27,8	28,2
Käyttöaste lyhytaikainen pysäköinti Keinuparkki %	5,4	2,7	3,9	8,9	6,5
Käyttöaste lyhytaikainen pysäköinti Kaivoparkki %	3,1	2,0	1,9	3,7	3,7
Käyttöaste lyhytaikainen pysäköinti Pööli %			2,5	9,3	6,9
Laitoskohtainen kannattavuus (tilikauden tulos 1 000 €):					
Tilikauden tulos Keinuparkki (1 000 €)	118	46	68	73	20
Tilikauden tulos Kaivoparkki (1 000 €)	76	54	-25	-36	-39
Tilikauden tulos Pööli (1 000 €)			58	54	-192
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos (1-5)	4,2	4,2	3,2		0,0

7. Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy

Y-tunnus: 1711549-6

Paroistentie 7, 13600 Hämeenlinna

www.hsvesi.fi

Toimitusjohtaja: Jukka Meriluoto, 1.3.2024
alkaen Ari Kaunisto

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 76,6 %

Hallituksen jäsenet: Henna Hanka (pj), Pasi Honkanen, Saila Kallioinen, Kari Kamppinen, Mirja Piironen, Pekka Verho, Matti Vuorinen

Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy on Hämeenlinnan, Hattulan ja Akaan omistama vesihuolto-yhtiö. Yhtiö huolehtii toiminta-alueellaan veden hankinnasta ja jakelusta sekä jätevesien poisjohtamisesta ja puhdistamisesta. Yhtiöllä on 100 % tytäryhtiö HS-Hulevesipalvelut Oy.

Käyttö- ja liittymismaksut jäivät budjetoidusta noin 800 t€ ja kulut vastaavasti olivat noin 900 t€ budjetoitua suuremmat. Uusien liittyjien määrä oli koko yhtiön toiminta-ajan matalin. Merkittävänä syinä kuluylitykseen olivat hintojen ennakoitua suurempi kasvu ja arvioitua suurempi kunnossapidon tarve sekä laitoksilla että verkostossa. Esimerkiksi verkostovuotojen määrä oli noin kolmanneksen arvioitua suurempi. Paroisten puhdistamon saneeraus saatiin päätökseen, mutta syksyllä ulkoisista tekijöistä johtuvat prosessihäiriöt ja niiden hallinta aiheuttivat ylimääräisiä kustannuksia. Alkukevälle jatkunut kylmyys ja talviset olosuhteet loppuvuonna lisäsivät energiakustannuksia ja alueiden hoitokustannuksia.

Talousveden laatu täytti laatuvaatimukset, mutta laatuvaatimissa oli kolme yksittäistä ylitystä. Paroisten puhdistamon saneerauksesta johtuen ensimmäisellä vuosineljänneksellä fosforipoistoteho jäi niukasti lupaehdosta, mutta uudet typenpoiston ja hygienisoinnin lupaehdot täyttyivät. Akaan puhdistamolla ympäristöluvan ehdot täyttyivät typen lupaehdoja lukuunottamatta. Lammin puhdistamon lupaehdot täyttyivät.

Omistajapoliittisissa linjauksissa asetetut tavoitteet:

- Yhtiön keskeisenä tehtävänä on tuottaa ja jaella laadukasta juomavettä sekä kerätä ja käsitellä jätevedet ympäristölupaehtojen mukaisesti. Talousveden laadun tulee täyttää talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja -tavoitteet.
- Yhtiön tulee huolehtia vesihuollon toimintavarmuudesta.
- Yhtiö ylläpitää vesihuoltoverkostoaan riittävällä uudis- ja korjausinvestoinneilla, jotka rahoitetaan vesihuoltolain mukaisella toiminta-alueella vesihuoltamaksuin tai lainajärjestelyin.
- Yhtiön perimien vesihuollon maksujen (käyttömaksut, perusmaksut ja liittymismaksun vaikutus) tulee olla keskimääräisiä vesihuoltolaitoksen maksuja edullisemmat Suomen Vesilaitosyhdistyksen vertailuhinnoilla mitattuna.
- Yhtiön tulee järjestää toimintansa kustannustehokkaalla tavalla. Yhtiön tulee selvittää taloudellisista velvoitteistaan omalla tulorahoituksellaan siten, että se pystyy maksamaan omistajiensa myöntämät lainat ja omistajien myöntämiin takauksiin liittyvät lainat rahoittajille takaisin ajallaan.
- Yhtiö edistää osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista. Jätevesien puhdistuksen osalta yhtiö tekee parhaansa prosessipäästöjen minimoimiseksi.

Vesihuollon toimintavarmuus pysyi hyvänä ja sitä kehitettiin suoritetuilla laitos- ja verkosto-investoinneilla. Paroisten puhdistamon saneeraus saatiin päätökseen, ja Kaupunginpuiston pääpumppaamolle tehtiin kattava saneeraus. Verkostopuolella mm. uusittiin Aulangon paineviemäri, aloitettiin Luukkaankadun pääviemärin saneeraus sekä jatkettiin Akaassa Hirvialhon alueen aluesaneerausta.

Verkosto-omaisuudenhallintaa kehitettiin ja tehostettiin vesijohtovuotojen etsintää. Kyberturvallisuuden kehittämistä jatkettiin. Verkostojen saneerausinvestointeja tehtiin budjetin mukaisesti n. 5,1 miljoonan euron arvosta eli ennätyksellisen paljon.

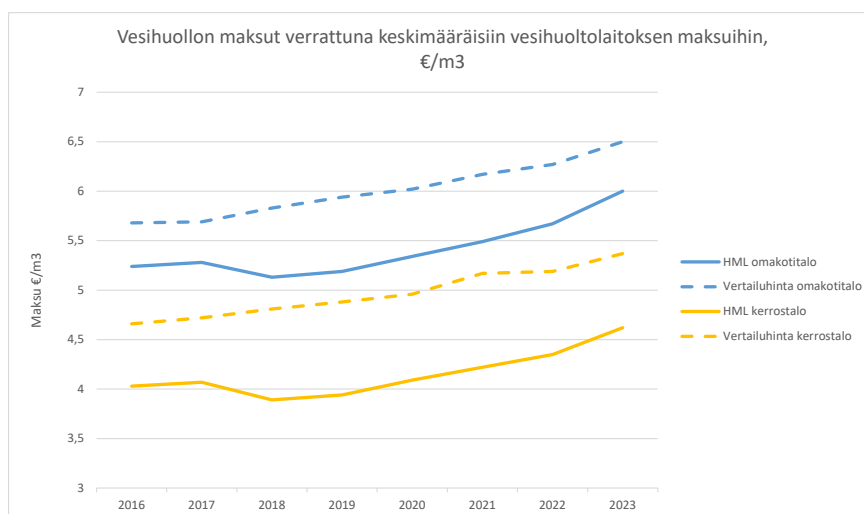
Vesimaksujen vertailuhinta 1.2.2023 oli 6,00 €/m³ (valtakunnallinen keskiarvo 6,50 €/m³) ja kerrostalossa 4,62 €/m³ (5,37 €/m³), eli vesihuollon maksut olivat keskimääräisiä vesihuoltolaitoksen maksuja edullisemmat Suomen Vesilaitosyhdistyksen vertailuhinnoilla mitattuna. Vesihuoltolaitosten on vesihuoltolain perusteella katettava kaikki kulut keräämillään maksuilla sisältäen myös lainanhoitokulut.

Paroisten puhdistamon saneeraus on vähentänyt yhtiön sähkönkulutusta useilla

prosentteilla. Vuotovesien vähentämistä verkostoissa jatkettiin kunnossapidolla ja vuodonhaun tehostamisella. Vuonna 2023 tehtiin Loimuan kanssa aiesopimus jäteveden sisältämän ylimääräisen lämmön hyödyntämisestä lämpöpumppulaitoksessa. Yhtiö käyttää energiana ydinvoimaa, joka on hiilidioksidineutraalia.

Taloudellisen tuloksen ennustamisessa loppuvuonna 2023 epäonnistuttiin ja tämä vaatii jatkossa parannustoimenpiteitä. Myynnin ennustaminen paranee tulevaisuudessa etämittauksen käyttöönoton myötä. Toiminnallisten riskien hallinassa onnistuttiin ja sitä saatiin myös kehitettyä.

Vedenkulutuksen pienenemistä ei osattu vuoden 2024 budjetissa täysimääräisesti ottaa huomioon ja liittymismaksukertymän odotetaan pysyvän matalana. Lisäksi alkuvuoden hankalat sääolosuhteet ovat pitäneet putkirikkojen määrän korkeana. Taloudellinen tulos tulee vuonna 2024 olemaan huono huolimatta siitä, että hintoja joudutaan nostamaan jo alkusyksystä. Korotus selviää budjetin päivittämisen yhteydessä keväällä 2024.

Kuva 9 Vesihuollon maksut keskimääräisiin vesihuoltolaitoksen maksuihin verrattuna

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	19 812	20 139	21 039	22 447	22 381
- josta myynti kaupungille			419	445	510
Valmistus omaan käyttöön	102	179	279	330	202
Liiketoiminnan muut tuotot	1 537	1 539	1 552	1 532	1 653
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	5 456	5 716	5 924	6 293	6 737
Henkilöstökulut	3 458	3 552	3 668	3 831	4 102
Liiketoiminnan muut kulut	1 547	1 753	1 513	1 711	2 068
Käyttökate	10 990	10 836	11 766	12 474	11 329
Poistot	8 203	8 626	9 211	9 760	10 294
Liikevoitto/-tappio	2 787	2 210	2 555	2 714	1 035
Rahoituserät yhteensä	-2 314	-2 281	-2 311	-2 435	-2 619
Tuloverot	-52	-23	-83	-91	0
Nettotulos	421	-94	161	188	-1 584
Tilinpäätössiirrot	-400	0	-40	-25	0
Tilikauden tulos	21	-94	121	163	-1 584
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	4 724	3 119	8 944	4 820	42
Myyntisaamiset	1 408	1 472	1 084	2 296	2 256
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	-1 390	-1 484	-1 363	-1 201	-2 785
Oma pääoma yhteensä	60 204	60 110	60 230	60 393	58 960
Pitkäaikaiset korolliset lainat	64 091	62 875	75 458	79 392	77 176
Ostovelat	1 839	1 981	3 254	2 569	1 584
Lainojen lyhennykset	1 099	1 216	1 416	2 066	2 066
Vieras pääoma yhteensä	74 956	74 200	87 755	91 112	89 286
Taseen loppusumma	136 100	135 250	148 925	152 444	149 187
Nettoinvestoinnit	12 216	9 501	16 950	16 464	11 189
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	64	66	66	67	67
Liikevaihdon kasvu %	1,6	1,6	4,5	6,7	-0,3
Oman pääoman tuotto %	0,7	-0,2	0,3	0,3	-2,7
Quick ratio	1,6	1,2	1,7	1,4	0,7
Omavaraisuusaste %	44,9	45,1	41,1	40,2	40,2
Muut mittarit					
Vesihuollon maksut keskimääräisiin vesihuoltolaitosten					
- omakotitalot €/m3 (vertailuhinta)	5,19 (5,94)	5,34 (6,02)	5,49 (6,17)	5,67 (6,27)	6,00 (6,50)
- kerrostalot €/m3 (vertailuhinta)	3,94 (4,88)	4,09 (4,96)	4,22 (5,17)	4,35 (5,19)	4,62 (5,37)
Talousveden laatuvaatimusten poikkeamat	0	0	0	0	0
Talousveden laatuvaatimusten poikkeamat	3	2	3	0	3
Talousveden jakelun toimintavarmuutta kuvaavien vastausten keskiarvo vuosittaisessa asiakastytyväisyyskyselyssä (max 10)	9,2	9,3	9,3	9,4	9,3
Jätevedenpuhdistamojen lupaehtojen täyttyminen suhteessa kaikkiin lupaehtoihin (ns. lupaindeksi, %)				90,0	90,0
Verkostojen saneerausvolyyymi, milj €	2,9	4,2	4,0	4,3	5,1
Laskuttamattoman jäteveden määrä (vuotovesiprosentti %)	53,0	45,0	45,0	46,0	45,0

8. Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö sr

Y-tunnus: 0315262-4

Raatihuoneenkatu 17 A, 13100 Hämeenlinna

www.hvas.fi

Toimitusjohtaja: Heikki Meriläinen

Hämeenlinnan kaupunki valitsee hallituksen jäsenistä 5/8, äänivalta 62,5 %.

Hallituksen jäsenet: Antti Ahonen (pj), Mailis Salmi, Vuokko Syväntö, John Alatalo, Tiera Laitinen, Airi Lähdekorpi, , Hanna Jokinen
13.3.2023 alkaen, Kimmo Savolainen
31.10.2023 asti, Ari Kela 1.11.2023 alkaen

Omistajapoliittisissa linjauksissa asetetut tavoitteet:

- Säätiö toimii ikäihmisten asumisen erityisasiantuntijana, joka kehittää uusia asumisen vaihtoehtoja Hämeenlinnaan. Säätiö kehittää ikäihmisten asuntoja sekä asuinympäristöjä asukkaiden palvelutarpeiden ja kaupunkistrategian mukaisesti alan trendit huomioiden. Säätiö huolehtii siitä, että asunnot ja asuinympäristöt ahdollistavat asukkaiden kotona asumisen mahdollisimman pitkään.
- Säätiö ylläpitää omaisuutensa arvoa oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin sekä jalostamalla kiinteistöjään tarpeen mukaan. Säätiö huomioi uudistuotannossaan asuntojen kysynnän näkymät ja hoitaa aktiivisesti salkkuaan myymällä tai purkamalla kiinteistöjä tarvittaessa.
- Säätiön talous on tasapainossa ja investoinnit toteutetaan suunnitellusti. Säätiön tulee selvittää taloudellisista velvoitteistaan siten, että se pystyy maksamaan kaupungin myöntämät lainat ja kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat takaisin rahoittajille ajallaan.
- Säätiö ylläpitää aktiivista vuoropuhelua kaupungin kanssa ja tuo omalta osaltaan asiantuntemuksensa kaupungin käyttöön; erityisesti vanhusten asumistarpeen kartoittamiseen ja säätiön asuntokannan kehittämiseen liittyen.

HÄMEENLINNAN
VANHUSTEN ASUNTOSÄÄTIÖ

- Säätiö toimii tiiviissä yhteistyössä kaupungin muiden asuntovuokrausta harjoittavien yhteisöjen kanssa.
- Säätiö huolehtii osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.

Säätiön tarkoituksena on parantaa ensisijassa vähävaraisten vanhusten asuinoloja ja asunnonsaantimahdollisuuksia. Tarkoitustaan säätiö toteuttaa vuokraamalla rakennuttamiaan tai sen hallintaan ja omistukseen luovutettuja tai muuten hankkimiaan asuntoja mahdollisimman halpaa vuokraa vastaan vähintään 60 vuotta täyttäneille hämeenlinnalaisille. Säätiön tarkoituksena ei ole tuottaa toiminnallaan siihen osallisille taloudellisia etuja.

Timonkuja 4 laaja julkisivusaneeraushanke jouduttiin keskeyttämään liian korkeiksi nousseiden kustannusten vuoksi. Uusi kilpailutus järjestettiin tammikuussa 2024 ja muutetulla urakkasisällöllä työt päästäneen aloittamaan keväällä 2024. Toimintaa on muuten voitu harjoittaa laaditun talousarvion puitteissa.

Yhteisö on jatkanut suunnitelmallista kiinteistöhallintaa kiinteistöstrategian puitteissa. Vuonna 2023 käynnistettiin uudiskohteen suunnittelut ja päätettiin seuraavista laajoista korjauskohteista ja toimenpiteistä. Vajaalle käyttöasteelle jäänyt rivitalokohde Hauholla myytiin alkuvuodesta 2023 ja uudistuotantoa Keinusaareen on käynnistetty suunnittelujen muodossa.

Säätiön talous on tasapainossa ja viime vuosien myötä myös puskurirahastoa on saatu kerrytettyä tulevien korjaustarpeiden varalle. Tapaamisia ja keskusteluja vuoden varrella useampia niin kaupungin kuin myös hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.

Asuntotoimijat pitävät yllä vuoropuhelua ja järjestävän tapaamisia vuoden aikana, ja yhteisö pyrkii tekemään oman osuutensa myös hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisessa.

Merkittävimmät taloudelliset ja toiminnalliset riskit ovat samoja kuin aiempina vuosina.

Riskejä tuottavat myös korjauskustannusten ja korjausvelan hallinta, korkojen nousu sekä hallinnossa työskentelevien henkilöiden tuurauksien hoitaminen poikkeustapauksissa. Toistaiseksi riskien hallinnassa on onnistuttu riittävässä määrin.

Vuosi 2024 tuo mukanaan useita, suunnitelmallisia korjaushankkeita. Säätiön taloudellinen tilanne on vakaa ja kuluvan vuoden talousarvion toteutuessa taloustilanne pysyy edelleen vakaana.

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	4 307	4 354	4 663	4 699	4 895
- josta myynti kaupungille			2 125	1 744	0
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	6	13
Henkilöstökulut	384	412	420	387	424
Liiketoiminnan muut kulut	2 358	2 303	2 553	2 599	2 432
Käyttökate	1 565	1 639	1 690	1 707	2 026
Poistot	1 207	1 619	1 118	1 067	1 004
Liitevoitto/-tappio	358	20	572	640	1 022
Rahoituserät yhteensä	-356	-341	-336	-357	-436
Tuloverot	0	0	0	-3	-3
Nettotulos	2	-321	236	280	583
Tilinpäätössiirrot	20	359	-448	-226	-468
Tilikauden tulos	22	38	-212	54	115
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	197	1 064	1 214	2 143	2 134
Myyntisaamiset	100	0	112	16	12
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	1 593	1 629	1 414	1 484	1 579
Oma pääoma yhteensä	1 679	1 714	1 499	1 551	1 665
Pitkäaikaiset korolliset lainat	25 230	27 314	26 557	27 558	26 018
Ostovelat	699	610	174	27	206
Lainojen lyhennykset	1 989	1 107	1 178	1 430	1 540
Vieras pääoma yhteensä	26 081	29 618	28 232	28 037	26 523
Taseen loppusumma	28 084	31 332	30 180	30 276	29 344
Nettoinvestoinnit	0	7 322	324	651	758
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	11	10	10	11	10
Liikevaihdon kasvu %	2,0	1,1	7,1	0,8	4,1
Oman pääoman tuotto %	-2,0	-18,9	7,6	18,6	36,3
Quick ratio	0,2	0,5	0,9	1,1	0,5
Omavaraisuusaste %	6,2	5,5	5,0	5,1	7,3
Muut mittarit					
Asukkaiden lukumäärä				800	800
Asuntojen käyttöaste kantakaupungissa %	98,0	96,0	98,0	99,5	98,0
Asuntojen käyttöaste pitäjissä %	90,0	90,4	94,1	95,2	94,1

9. Kiertokapula Oy

Y-tunnus: 0919068-0

Vankanlähde 7, 13100 Hämeenlinna

www.kiertokapula.fi

Toimitusjohtaja: Mikko Koivulehto

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 17,54 %
(Hämeenlinnan kaupunki on yhtiön pääomistaja)

Hallituksen jäsenet: Johanna Sipola (pj)
11.5.2023 alkaen (Mira Ahjoniemi (pj)
11.5.2023 asti), Petteri Pullola, Mikko Sallinen
11.5.2023 alkaen, Satu Salmela-Vierisalo
11.5.2023 alkaen, Ossi Kollin 11.5.2023
alkaen, Petri Määttä 11.5.2023 asti, Riika
Raunisalo, Pirjo Alijärvi, Ismo Nöjd, Juhani
Koivusaari 11.5.2023 asti, Leila Ahlqvist
11.5.2023 asti, Annika Warras-Stjernvall, Jari
Vainio, Kalle Ikkela, Jukka Käkönen, Mira
Ahjoniemi

Omistajapoliittisissa linjauksissa asetetut tavoitteet:

- Yhtiö toimii tehokkaasti ja taloudellisesti. Yhtiön liiketoiminta on kannattavaa ja palvelu asiantuntevaa ja asiakslähtöistä. .
- Yhtiö ylläpitää palveluverkostaan riittäväillä uudis- ja korjausinvestoinneilla, jotka rahoitetaan jätehuoltomaksuin tai lainajärjestelyin. Yhtiön investointipäätökset perustuvat riittäviin laskelmiin ja selvityksiin ja ne toteutetaan selkeän päätöksentekomallin mukaisesti. Merkittävät poikkeamat aikatauluun, laatuun ja kustannuksiin tuodaan omistajille tiedoksi. Yhtiö ylläpitää palveluverkostaan riittäväillä uudis- ja korjausinvestoinneilla, jotka rahoitetaan jätehuoltomaksuin tai lainajärjestelyin.
- Yhtiö vastaa lainsäädännön uusiin vaatimuksiin innovatiivisesti siten, että asiakkaille kohdistuvat kustannukset eivät tarpeettomasti nouse. Yhtiön perimät jätehuollon maksut eivät kasva maan keskimääräisiä jätehuoltomaksuja korkeammiksi. Yhtiö huolehtii siitä, että sen in house -asema

omistajakuntiin nähden säilyy. Yhtiö ylläpitää aktiivista vuoropuhelua kaupungin kanssa ja tuo omalta osaltaan asiantuntemuksensa kaupungin käyttöön.

- Yhtiö hallitsee jätteidenkäsittelyalueet, jätteiden vastaanoton, välivarastoinnin ja loppusijoituksen siten, että ympäristölle ja lähialueiden muille toimijoille aiheutuvat haitat minimoidaan. Yhtiö huolehtii osaltaan omistajakuntiansa hiilineutraalisuustavoitteiden toteutumisesta.
- Yhtiö jatkaa Karanojalle sijoittuvan kiertotalousalueen kehittämistä yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Yhtiö ylläpitää aktiivista vuoropuhelua kaupungin kanssa ja tuo omalta osaltaan asiantuntemuksensa kaupungin käyttöön.

Kiertokapula Oy on jätteidenkäsittely-yhtiö, joka vastaa toimialueensa yhdyskuntajätehuollosta 13 kunnan alueella Kanta-Hämeessä, Pirkanmaalla ja Uudellamaalla. Yhtiön kotipaikka on Hämeenlinna. Hämeenlinnan kaupunki on Kiertokapulan pääomistaja. Yhtiön toiminnan tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen, vaan tarjota osakkeenomistajille kustannustehokkaita ja ympäristövaatimusten mukaisia jätehuolto- palveluja. Yhtiö omistaa 50 % Tehokierto Oy:stä.

Omistajakunnille suunnatun toiminnan liikevaihto kasvoi edelleen Nurmijärven kunnan "sekajätteen" keräyksen ja kuljetuksen siirryttyä yhtiön vastuulle 3/2023. Markkinaehtoinen toiminta supistui etenkin maa- palveluiden osalta. Myös omistajakuntien kautta tullut liikevaihto väheni vuoden 2023 aikana. Rakentamisen laskusuhdanne vaikutti yhtiön toimintaan selvästi.

Yhtiö kattaa liiketoiminnan kulut liiketoiminnan tuotoilla.

Yhtiö ei saa tukea omistajakunnilta. Mahdollinen liiketoiminnan tuotto käytetään liiketoiminnan kehittämiseen ja investointeihin. Palvelutaso määritetään yhdessä Jätelautakunta Kolmenkierron kanssa ja asiakastytyväisyyttä mitataan säännöllisesti. Indeksitalotutkimuksen mukaan Hämeenlinnan jätehuollon kustannukset ovat valtakunnan keskimääräistä tasoa alhaisemmat. Valtakunnan keskiarvo on 0,21 ja Hämeenlinnassa 0,19 (€/m²/kk).

Menossa oleva investointiohjelma pitää sisällään uudis- ja korjausinvestointeja, joilla parannetaan jätteidenkäsittelyalueiden infraa. Jätelautakunta Kolmenkierto on määrittänyt palvelutason, joka pitää sisällään palveluverkoston kehittämisen.

Materiaalien kierrätystä kehitetään aktiivisesti kumppaniverkoston kanssa ja Karanojan kiertotalousaluetta kehitetään kiertotalouden innovaatioalustaksi. Yhtiö selvittää myös markkinaehtoisen liiketoiminnan eriyttämistä omaksi yhtiöksi.

Yhtiöllä on käytössä toimintajärjestelmä (ympäristö, laatu, turvallisuus ja tietoturva), jonka ytimessä on ympäristö (ISO 14001, jonka

tavoitteet ovat ympäristönsuojelun tason parantaminen, sitovien velvoitteiden täyttäminen sekä ympäristötavoitteiden saavuttaminen).

Karanojan kiertotalousaluetta kehitetään kolmen kivijalan varaan, jotka ovat pienasiointialueen kehittäminen (investointi valmis), yritysalueen kehittäminen ja vierailukeskuksen kehittäminen.

Yhtiön toimintaa auditoidaan vuosittain sisäisesti ja ulkoisesti. Yhtiöllä on auditoitu toimintajärjestelmä.

Karanojan kiertotalousalueen voimallinen kehittäminen jatkuu, ja ensimmäiset yritykset aloittivat toimintansa vuoden 2023 aikana. Yhtiö vastaa kaikkien omistajakuntien alueella jätteen keräyksestä ja kuljetuksesta. Pakkausjätteiden keräys ja kuljetus siirtyi yhtiön hoidettavaksi vuoden 2023 aikana ja biojätteen erilliskeräys laajenee koko toimialueelle yli 5 000 asukkaan taajamiin vuoden 2024 aikana. Astiapalvelun käyttöönotto tapahtui vuoden 2024 alussa. Uusien pienjäteasemien rakentamista ja suunnittelua edistetään suunnitellusti.

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	29 146	28 641	31 944	34 822	34 744
josta myynti kaupungille	134	224	279	288	465
Liiketoiminnan muut tuotot	92	126	181	170	4
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	18 796	18 479	19 186	20 649	21 270
Henkilöstökulut	4 254	4 457	4 904	4 817	5 431
Liiketoiminnan muut kulut	4 530	3 655	5 206	4 589	5 203
Käyttökate	1 659	2 176	2 829	4 937	2 844
Poistot	1 165	1 146	1 307	1 442	2 078
Liitevoitto/-tappio	493	1 030	1 522	3 495	766
Rahoituserät yhteensä	-16	-3	-12	-84	-82
Tuloverot	-226	-194	-484	-331	-162
Nettotulos	251	833	1 026	3 080	522
Tilinpäätössiirrot	-16	12	62	-349	-236
Tilikauden tulos	235	845	1 088	2 731	286
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	4 697	3 949	4 643	9 940	1 750
Myyntisaamiset	4 243	2 924	2 400	3 100	3 941
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	6 639	7 484	8 510	11 378	11 366
Oma pääoma yhteensä	8 293	9 139	10 164	13 172	13 020
Pitkäaikaiset korolliset lainat	0	0	0	11 600	10 000
Ostovelat	3 753	2 954	3 348	4 573	6 140
Lainojen lyhennykset	0	0	0	400	800
Vieras pääoma yhteensä	3 753	4 284	4 906	17 592	18 634
Taseen loppusumma	17 201	18 504	21 020	35 162	37 043
Nettoinvestoinnit	624		21 021	10 750	9 912
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	86	89	90	95	99
Liikevaihdon kasvu %	10,7	-1,7	11,5	9,0	-0,2
Oman pääoman tuotto %	-0,1	9,6	10,4	25,1	4,1
Quick ratio	2,4	2,0	1,8	2,2	0,9
Omavaraisuusaste %	54,3	55,0	53,6	40,0	39,4

10. Koulutuskuntayhtymä Tavastia

Y-tunnus: 0205303-4

Hattelmalantie 8, 13101 Hämeenlinna

www.kktavastia.fi

Kuntayhtymän johtaja: Jouni Haajanen

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 77,24 %,
äänivalta 63,64 %

Hallituksen jäsenet: Pirjo Sandelius (pj),
Karoliina Frank, Anssi Lepistö, Jonni
Levaniemi, Kristiina Lindroos, Veli-Antti
Silpola, Emilia Tamminen, Teija Vekka-
Pirhonen, Aulis Veteläinen

- Lukiokoulutustoiminnan osalta kuntayhtymän tulee toimia siten, että kaupungin maksamat alijäämä- ja vuokra-avustukset ovat mahdollisimman pienet. Toiminta toteutetaan kuitenkin kaupungin lukiotoiminnan palveluverkkolinjaukset huomioiden.
- Kuntayhtymä ylläpitää omaisuutensa arvoa oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin. Hämeenlinnaa tehtävissä investoinneissa otetaan huomioon kaupunkikonsernin kokonaisuus.
- Kuntayhtymä huolehtii osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.

Omistajapoliittisissa linjauksissa asetetut tavoitteet:

- Koulutuskuntayhtymä Tavastia järjestää laadukasta ammatillista ja yleissivistävää sekä vapaan sivistystyön koulutusta tarjoten opiskelijoille hyvät valmiudet työelämään, jatko-opintoihin ja elinikäiseen oppimiseen. Koulutuskuntayhtymän palvelut ovat kilpailukykyisiä ja vastaavat asiakkaiden ja alueen työelämän tarpeisiin.
- Kuntayhtymän kansalaisopistotoiminta on vastuullista ja edistää alueen yhdenvertaisuuden toteutumista. Toiminta ei tarpeettomasti sotke paikallisia markkinoita.
- Kuntayhtymä kehittää koulutuspalveluitaan luovasti ja rohkeasti. Palvelujen vaikuttavuus paranee.
- Kuntayhtymä käy aktiivista vuoropuhelua Hämeenlinnan kaupungin ja kaupungin elinkeinoelämän kanssa ja luo innovatiivisia keinoja kaupungin elinvoiman edistämiseksi. Kuntayhtymä osallistuu Hämeenlinnan työllisyshoitoon lisäämällä koulutuksen työelämälähtöisyyttä.
- Kuntayhtymä toimii kustannustehokkaasti. Sen talous on tasapainossa ja ennakoitavaa. Kuntayhtymä huolehtii siitä, että valtionosuuksien saamisen edellytykset täyttyvät ja sopeuttaa toimintaansa rahoituksen määrää vastaavaksi.

Koulutuskuntayhtymä Tavastian tehtävänä on järjestää ammatillista- ja lukiokoulutusta, aikuisten perusopetusta, vapaata sivistystyötä, sekä koulutustehtävään läheisesti liittyvää muuta toimintaa. Tehtäviensä toteuttamiseksi kuntayhtymä hallinnoi ammatillisia oppilaitoksia ja lukioita sekä kansalaisopistoa. Kuntayhtymällä on 100 % tytäryhtiö Tavastia Koulutus Oy.

Kuntayhtymän tilikauden tulos muodostui talousarviota paremmaksi ollen 474.679 euroa positiivinen. Alun perin talousarviossa oltiin varauduttu 850.000 euron alijäämäiseen tulokseen. Talousarviota parempi valtionosuusrahoituksen kertymä sekä ammatillisessa että lukiokoulutuksessa selittää hyvää tulosta. Myös hankerahoituksen saamisessa onnistuttiin hyvin. Käyttötalouden toimintatuotot ylittyivät lähes 3,9 miljoonalla eurolla talousarviosta toteumaprosentin ollessa 106,7 %. Toimintakulut ylittyivät 2,75 miljoonalla eurolla talousarviosta. Toimintakulujen toteumaprosentti oli 103,6 %.

Lukiokoulutuksen alijäämän toteuma oli n. 108.000 euroa talousarviossa arvioidun 440.000 euron sijasta. Kaupungin ulkoisen pääomavuokran avustus toteutui Kaurialan lukiossa ja Lammin lukiossa suunnitelman mukaisena. Kaurialan lukion vuokra-avustus oli 537.456 euroa ja Lammin lukion 78.540 euroa.

Kuntayhtymän kiinteistöomaisuus on siirretty Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä Tavastialle. Täten investointeja tehtiin vain kone- ja laitekannan uudistamisiin, joita tehtiin n. 167.000 eurolla. Toimintavuoden aikana ei tehty investointeja, jotka olisivat vaatineet kaupungin osallistumista.

Kesken toimintavuoden 1.8.2023 kuntayhtymä otti vastattavakseen Hattulan kunnan koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan, joka merkitsi noin 20 työntekijän siirtymistä Hattulan kunnalta kuntayhtymän palvelukseen. Palvelu tuotetaan kustannusneutraalisti siten, että Hattulan kunnalta laskutetaan toiminnasta aiheutuneet kulut omakustannusperiaatteella.

Ammattiopisto Tavastiassa onnistuttiin yhteishaussa hyvin. Ensisijaisia hakijoita oli 1,1 aloituspaikkaa kohti. Tutkintokoulutuksessa aloitti 1.566 (1.635 v. 2022) opiskelijaa. Uusia oppisopimuksia solmittiin 1.323 (1.359) kappaletta. Koulutusopimuksia tehtiin 2.162 (2.236). Yritysrekisterissä olevien työelämäkumppanien määrä oli 261 (215).

Opiskelu-aika oli keskimäärin 2,4 vuotta per valmistunut opiskelija. Perustutkintoja toteutui 562 kpl tavoitteen ollessa 580. Ammattitutkintoja toteutui 162 tavoitteen ollessa 125. Opiskelusta eroamiaisia oli perustutkinnoissa 12,4 % sekä ammatti- ja

erikoisammattitutkinnoissa 11,6 %. Opiskelijoiden työllistymisprosentti oli 75.

Lukiokoulutuksen vetovoima oli jälleen hyvällä tasolla, ja opiskelijoita oli 1.419. Lukio-koulutuksessa ensisijaisten hakijoiden määrä oli 1,04 aloituspaikkaa kohti. Lammin lukion erityislinja (luonto ja ympäristö) aloitti syksyllä 2023. Yhteensä yo-tutkintoja saatiin 436, josta Hämeenlinnan kaupungin alueella toteutui 375.

Vanajaveden opistossa opiskelijamäärä nousi noin 1.500 opiskelijalla 9.193:een tavoitteen ollessa 9.000. Kurssilaisten määrä nousi 17.255 opiskelijaan, kun edellisvuonna kurssilaisia oli 16.500. Monilla heistä on enemmän kuin yksi harrastus, joten kaikkiaan kurssilaisien määrä on kaksinkertainen opiskelijamäärään nähden.

Ammattiopistossa palautteiden keskiarvo oli 4,2. Täydennyskoulutusten palautteiden keskiarvo oli 4,6 ja työelämäpalautteiden 4,2. Lukioissa opiskelijapalautteiden keskiarvo oli 4,02 ja Vanajaveden opistossa 4,6.

Kansalaisopistotoiminnan (Vanajaveden opisto) opinnot ovat kaikille avoimia, eikä pääsyvaatimuksia, kuten pääsykoetta tavanomaisesti ole. Koulutukset eivät ole tutkintotavoitteisia. Kurssitarjonta sisältää visuaalisia ja esittäviä ilmaisuaineita, yhteiskunnallisia ja yleissivistäviä, kulttuurisia sekä liikunnallisia ja viestinnällisiä aineita.

Taiteen perusopetuksessa ja kotoutumiskoulutuksessa noudatetaan Opetushallituksen määräämiä opetussuunnitelman perusteita. Opiston koulutustarjonta suunnitellaan paikallisia tarpeita palvelemaan ja se toteutetaan lähipalveluna noin 80:ssä eri

toimipisteessä, pääasiassa muiden toimijoiden omistamissa tiloissa.

Kansalaisopistotoimintaa järjestettiin Hämeenlinnan alueella seuraavasti: kanta-kaupunki (25 toimipistettä), Hauho (9), Kalvola (6), Lammi (4), Renko (3) ja Tuulos (2). Opiskelijoiden ikäjakauma oli viime vuoden kaltainen. Netto-opiskelijoiden ikäryhmistä eniten, 14 %, sijoittui ryhmään 0–14-vuotiaat ja toiseksi suurin ryhmä oli 65–69-vuotiaita, heidän osuutensa 10 %. Nuoria ja nuoria aikuisia 15–29-vuotiaita opiskelijoista oli n. 8 %. 30–64-vuotiaiden osuus opiskelijoista oli 50 %.

Ammattiopisto Tavastiassa toteutettiin toimintavuoden aikana neljä eri kansainvälisyshanketta, seitsemän pedagogisen kehittämisen hanketta, seitsemän strategisen kehittämisen hanketta, yksi laatuhanke ja viisi strategista kehittämishanketta. Lukiokoulutuksessa oli käynnissä 10 oppimisympäristöjen kehittämishanketta ja kolme kansainvälisyshanketta. Vanajaveden opistossa oli käynnissä kaksi opetuksen kehittämishanketta. Lasten liikunnan tuella oli neljä toiminnan kehittämishanketta. Oppivelvollisuuden piirissä oleville opiskelijoille hankittiin mm. opetusvälineet, suojavaatteet ja oppimateriaalit. Tuvakoulutukseen valittiin koko syksyn ajan opiskelijoita, jotka eivät halunneet jatkaa aloittamassaan tutkinnossa tai lukiokoulutuksessa.

Työpaikalla järjestettävien koulutus- sopimusten määrä oli 2.162 ja oppisopimusten 1.323. Yritysrekisterissä olevien työelämäkumppanien määrä nousi edellisvuodesta ollen 261. Ammattiopistossa osaamisen näytöistä suoritettiin työelämässä 84 %. Samalla toimittiin aktiivisena kumppanina Hämeenlinnan seudun kuntakokeilun kanssa

osallistumalla kokeilussa perustettuihin työryhmiin.

Sidosryhmäyhteistyö vahvistui kuntakokeilun lisäksi muihin ohjausverkostoihin, kuten työhallinnon ja kolmannen sektorin toimijoihin. Heidän kanssaan yhteistyötä tehtiin myös verkostohankkeissa. Tavastia järjesti kolme ohjaustapahtumaa työikäisille jatkuvan haun hakijoilla. Yhteishaussa hakeville toteutettiin 9.-luokkaisten tutustumiset ja 8.-luokkalaisille kasirastit. Uraohjaajat osallistuivat viikoittain yhteistyötahojen toteuttamiin ohjaustapahtumiin Pöölissä, Ohjaamossa, Parkissa ja Hämeen Ohjauspäiviin Sokos Hotel Vaakunassa.

Monikulttuurisuusasiantuntijaryhmässä on tiivistetty yhteistyötä kuntien perusopetuksen, HAMKin, OmaHämeen ja kuntien maahanmuuttopalveluiden, työhallinnon sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Ammattiopistossa aloitettiin hiilijalanjäljen laskeminen ja jatkettiin kestävän kehityksen tiekartan laatimistyötä. Ravitsemispalveluissa seurattiin syntyneen ruokatähteen määrää Bio-vaaka -työkalulla. Lammin lukiossa aloitettiin luonto- ja ympäristö erityislinja, joka on hyvin luontainen valinta Lammille ja pohjaa alueen vahvuuksiin. Linjan opetus toteutetaan yhteistyössä Hämeen ammattikorkeakoulun, Vanajavesisäätiön ja Lammin Biologisen Aseman (HY) kanssa. Vanajaveden Opisto on kestävyysosaamisen lisäämiseen sitoutunut oppilaitos. Opistolla on OKKA-säätiön vuonna 2020 myöntämä Kestävän kehityksen sertifikaatti, joka uudistettiin v. 2023 pidetyssä ulkoisessa auditoinnissa. Kestävyysosaamisen näkökulma otetaan huomioon opetuksessa, toimintakulttuurissa ja johtamisessa. Henkilöstön kanssa suunnitellaan vuosittain yhdessä kehittämiskohteita näihin liittyen.

Talouriskien hallinnassa merkittävimmät riskit liittyivät kustannusten kasvuun, tulojen heikkenemiseen, virheinvestointeihin ja toimintaympäristön ennakoimattomiin muutoksiin. Toimintavuoden aikana inflaation nousuvauhti oli merkittävä, mikä näkyi mm. materiaalikustannusten nousuna.

Kustannusten kasvua pyrittiin hillitsemään maltillisella investointiohjelmalla, sopeuttamalla osastojen taloutta saatua tulopohjaan ja henkilöresurssin käyttöä tarkastelemalla eläköitymisten yhteydessä. Sähkön hinnan nousulta suojauduttiin sähkön hinnan kiinnityksillä tuleville vuosille. Onnistuminen erilaisten hankerahoitusten saamisessa helpotti merkittävästi talouden tasapainottamista. Toimintaympäristön muutoksiin pyrittiin varautumaan etukäteen riittävällä ennakoitavuudella. Valmius- ja varautumissuunnitelmia sekä mahdollisten häiriötilanteiden hallintaan liittyviä varautumisia tehtiin. Itsearviointeissa tärkeimmäksi ja kriittisimmäksi osa-alueeksi todettiin mahdolliset sähkön ja veden jakeluhäiriöt. Lakisääteisiin tehtäviin liittyvien säännösten ja päätösten noudattamiseen liittyvässä sisäisessä valvonnassa ei havaittu raportoitavia puutteita tilikaudella 2023.

Valtionosuusrahoituksen haasteena on valtiontalouden alijäämäinen tila. Tämä saattaa merkitä leikkauksia toisen asteen valtionosuusrahoituksen tasoon, mikä toteutuessaan edellyttäisi sopeutustoimia.

Käynnissä oleva merkittävä inflaatio ja korkojen taso vaikuttavat koko kuntayhtymän menoja korottavasti samalla, kun valtionosuusrahoitukseen tehtävät indeksitarvikkeet tulevat viiveellä perässä. Lisäksi kunta-alalle tehty palkkaratkaisu aiheuttaa merkittäviä lisäkuluja henkilöstömenoihin.

Merkittävä ammattiopiston tilainvestointi on suunniteltu logistiikka-alan koulutushallin rakentaminen. Hanke tulee toteuttaa siten, että se on rahoituksellisesti kestävällä pohjalla rahoitusajan ollessa 20 vuotta. Vuoden 2024 osalta lukiotoiminnan talouden arvioidaan pysyvän suhteellisen vakaalla tasolla. Lukio-koulutus on ollut viime vuosina vetovoimainen ja opiskelijakohtainen yksikköhinta on ollut nousussa. Parolan lukion uudisrakennushanke toteutetaan Hattulan kunnan kanssa yhteistyössä siten, että hanke on kuntayhtymän talouteen nähden kustannusneutraali.

Vanajaveden Opiston haasteena on valtionosuusrahoituksen leikkauksen aikaansaaman rahoitusvajeen tasapainotustoimet. Jatkossakin tietty valtionosuustuntien taso tulee edelleen säilyttää, jotta edellytykset tulevien vuosien rahoitukselle voidaan varmistaa. Kuntien talouden tasapainottamisen haasteet saattavat tuoda muutoksia suunnitelmavuosina kansalaisopiston kunta-rahoituksen tasoon ja siten leikkauksia sekä talouden tasapainotustoimia tarvitaan.

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Toimintatuotot	37 687	39 540	41 685	44 842	46 947
Myyntituotot	31 979	33 780	35 562	38 760	40 822
- josta myynti kaupungille			1 501	1 239	1 808
Maksutuotot	1 195	882	712	1 222	1 199
Tuet ja avustukset	2 690	3 151	4 370	4 129	3 557
Muut Toimintatuotot	1 823	1 727	1 041	731	1 369
Toimintakulut	36 907	35 334	37 905	43 536	46 254
Henkilöstökulut	24 438	24 488	25 598	27 796	28 690
Palveluiden ostot	5 052	4 075	4 543	5 364	6 681
Aineet ja tavarat	3 677	3 168	4 055	4 752	4 513
Avustukset	100	90	69	106	194
Muut toimintakulut	3 640	3 513	3 640	5 518	6 176
Toimintakate	780	4 206	3 780	1 306	693
Rahoitustuotot ja kulut	186	91	148	0	302
Vuosikate	966	4 297	3 928	1 306	995
Poistot	5 140	3 018	2 791	8 887	520
Tilikauden tulos	-4 174	1 279	1 137	-7 581	475
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	1 186	103	-355	7 549	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 988	1 382	782	-32	475

Tase 1 000 €

Likvidit varat	1 700	5 534	5 822	6 474	7 692
Myyntisaamiset	2 152	443	2 546	2 812	1 229
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	2 443	3 823	4 606	4 569	2 038
Oma pääoma yhteensä	17 014	18 396	18 462	5 206	5 564
Pitkäaikaiset korolliset lainat	1 289	916	543	543	0
Ostovelat	1 414	932	1 804	1 911	3 496
Lainojen lyhennykset	539	373	373	373	0
Vieras pääoma yhteensä	7 854	7 860	6 932	7 503	8 655
Taseen loppusumma	34 472	35 953	35 830	15 396	16 934
Nettoinvestoinnit	2 285	1 013	952	803	0

Tunnusluvut

Henkilöstömäärä	578	552	558	593	620
Toimintakulujen kasvu %	0,8	-4,3	7,3	5,8	5,9
Vuosikate / poistot %	18,8	142,4	140,7	14,7	191,0
Omavaraisuusaste %	79,2	77,8	77,4	50,3	46,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	15,6	14,0	12,4	12,6	15,5

Muut mittarit

Kaupungin maksaman alijäämäavustuksen määrä, €				346900	180009
Ammatillisen koulutuksen aloittaneiden opiskelijoiden lkm				1 635	1 566
Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä	1 266	1377	1 373	1 413	1 419
Vanajaveden opiston opiskelijamäärä	10 968	9398	7 743	8 719	9 193
Asiakastytyväisyyskyselyn tulos					0
Ammatillinen koulutus				4,0	4,2
Lukiokoulutus				4,0	4,0
Kansalaisopisto				5,0	4,6
Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusten lkm*				3 595	3 485

*koulutussopimukset ja oppisopimukset yhteensä

11. Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiö sr

Y-tunnus: 0698697-4

Raatihuoneenkatu 21-23, 13100 Hämeenlinna
www.linnan.fi

Toiminnanjohtaja: Päivi Orkola

Hämeenlinnan kaupunki valitsee hallituksen jäsenistä 4/8, äänivalta 50 %.

Hallituksen jäsenet: Iija Filén (pj), Riku Hyttinen(vpj), Timo Väänänen, Eetu Laine, Ville Suppala, Jonni Levaniemi, Eero Jalonen, Mart Martikainen

Säätiön tarkoituksena on kaikkien Hämeenlinnan kaupungissa ja sen lähialueilla toimivien oppilaitosten opiskelijoiden asunto-olojen ja asunnonsaantimahdollisuuksien parantaminen. Yhteisön toimialana on rakennuttaa ja hankkia vuokra-asuntoja ja vuokrata niitä sosiaalisin perustein tavoitteenaan asukkaiden hyvät ja turvalliset asuinolot kohtuullisin kustannuksin.

Kertomusvuonna asuntojen käyttöasteet olivat selvästi paremmat kuin vuosiin ja budjetoidut tuotot saavutettiin. Syksyllä ulkolaisia opiskelijoita tuli ennätysellisen paljon Hämeenlinnaan ja Riihimäelle. Myös Riihimäen Merkuriuksenkatu 5:n talo, jonka käyttöasteet ovat pitkään olleet alhaiset, saatiin lähes täyteen syksystä alkaen. Suunnitelmallisia korjaushankkeita ei päästy toteuttamaan.

Yhteisö jatkoi edelleen kohtuuhintaisten asuntojen vuokraamista opiskelijoille. Erityisesti aloittaville ja kansainvälisille opiskelijoille sujuva asunnon löytäminen on tärkeää. Kaikille asunnonhakijoille ei pystytty syksyllä tarjoamaan asuntoja suuren kysynnän vuoksi. Tapaamisia ja keskusteluja käytiin kaupungin kanssa vuoropuhelun ylläpitämiseksi.

Säätiö on toteuttanut tervehdyttämisuunnitelmaansa ja luopunut kannattamattomista kohteistaan myymällä mm. Forssan Helsingintien vuokratalot, Riihimäen Linnunradankatu 11-13 kiinteistöt sekä HML:n Mäyräntien 4:n kiinteistöt. Visamäentie 25:n

Omistajapoliittisissa linjauksissa asetetut tavoitteet:

- Säätiö huolehtii osaltaan Hämeenlinnassa ja sen lähialueilla toimivien oppilaitosten opiskelijoiden asuntotarjonnasta mahdollisuuksiensa mukaisesti.
- Säätiö ylläpitää aktiivista vuoropuhelua kaupungin kanssa ja tuo opiskelijoiden asumistarpeisiin liittyvän asiantuntemuksensa kaupungin käyttöön.
- Säätiö ylläpitää omaisuutensa arvoa oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin ja uudistaa asuntokantaansa opiskelijoiden tarpeita vastaavaksi. Säätiö luopuu kannattamattomista kohteistaan.
- Säätiö toimii oman tulorahoituksensa puitteissa. Säätiön talous on tasapainossa ja investoinnit toteutetaan suunnitellusti. Säätiön tulee selvittää taloudellisista velvoitteistaan siten, että se pystyy maksamaan kaupungin myöntämät lainat ja kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat takaisin ajallaan.
- Säätiö toimii tiiviissä yhteistyössä kaupungin muiden asuntovuokrausta harjoittavien yhteisöjen kanssa.
- Säätiö huolehtii osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.

kiinteistöjen peruskorjaushanke tai muut mahdolliset toimenpiteet odottavat ratkaisua. Kohteessa (rak v. 1988-1989) on soluasuntoja, joista tulisi päästä eroon. Lähellä Hämeen ammattikorkeakoulua on Kampuskaarre 5:n tonttivaraus mahdolliselle uudiskohteelle on voimassa 30.11.2025 asti.

Säätiö on pystynyt toimimaan oman tulo-rahoituksensa puitteissa ja hoitamaan taloudelliset velvoitteensa ajallaan. Lainojen kilpailuttaminen on käynnissä osaan lainoista. Korkojen nousuun pyritään varautumaan.

Yhteistyö muiden asumisen toimijoiden kanssa jatkuu edelleen tiiviinä. Lisäksi Hämeen ammattikorkeakoulun ja SOA ry:n kanssa jatketaan edelleen tiivistä yhteistyötä. (Suomen opiskelija-asunnot SOA ry on opiskelija-asuntoyhteisöjen edunvalvonta ja yhteistyöjärjestö).

Kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen osalta Säätiö pyrkii tekemään oman osuutensa.

Merkittävät toiminnalliset riskit ovat korkotason voimakas nousu, kustannuksien nousu, korjausvelan määrä ja sen hallitseminen. Toistaiseksi riskien hallinnassa on onnistuttu riittävässä määrin.

Kiinteistöjen ylläpitokustannuksien poikkeuksellisen voimakas nousu yhdistettynä koho-neeseen korkotasoon aiheuttaa haastetta vuoden 2024 talouteen. Myös ulkomaisten tutkintoon tähtäävien opiskelijoiden määrän odotetaan lisääntyvän englanninkielisten koulutusohjelmien myötä Hämeenlinnassa ja Riihimäellä.

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	4 501	2 532	2 621	2 609	2 843
- josta myynti kaupungille			0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	10	6	10
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut	6	5	7	7	6
Liiketoiminnan muut kulut	3 079	1 576	1 463	1 516	1 589
Käyttökate	1 417	951	1 161	1 093	1 258
Poistot	705	691	654	550	621
Liitevoitto/-tappio	712	260	507	543	637
Rahoituserät yhteensä	-352	-302	-302	-204	-335
Tuloverot	0	0	0	-1	-1
Nettotulos	360	-42	205	338	301
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	360	-42	205	338	301
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	980	520	2	9	1
Myyntisaamiset	50	32	22	26	34
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	314	273	477	814	1 114
Oma pääoma yhteensä	604	561	766	1 104	1 405
Pitkäaikaiset korolliset lainat	18 896	20 611	18 526	17 628	16 695
Ostovelat	155	118	119	134	53
Lainojen lyhennykset	4 998	1 514	3 149	991	1 062
Vieras pääoma yhteensä	22 197	21 092	18 857	18 002	17 118
Taseen loppusumma	22 801	21 653	19 623	19 106	18 522
Nettoinvestoinnit	0	0	0	0	0
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	0	0	0	0	0
Liikevaihdon kasvu %	31,2	-43,7	3,5	-0,5	9,0
Oman pääoman tuotto %	84,8	-7,3	30,9	36,1	24,0
Quick ratio	2,8	1,9	0,1	0,1	0,1
Omavaraisuusaste %	2,7	2,6	3,9	5,8	7,6
Muut mittarit					
Asukkaiden lukumäärä					578
Asuntojen käyttöaste %	78,0	81,0	81,0	91,0	94,0

12. Linnan Kehitys Oy

Y-tunnus: 0832624-0

Raatihuoneenkatu 21-23, 13100 Hämeenlinna
www.linnan.fi

Toimitusjohtaja: Riku Heino

Hämeenlinnan kaupungin omistus: 100 %

Hallituksen jäsenet: Heikki Kapanen (pj),
 Tapani Hellstén, Sirpa Korkatti, Anne
 Laatikainen, Mika Walkamo 16.5.2023 asti,
 Sari Rautio 16.5.2023 alkaen, Rainer
 Jakobsson 18.9.2023 asti, Mika Lartama
 18.9.2023 alkaen

Omistajapolitiittisissa linjauksissa asetetut tavoitteet:

- Yhtiön tulee toimia taloudellisesti ja tuottaa mitattavissa olevaa lisäarvoa alueelle.
- Yhtiö varmistaa osaltaan yritysten hyvät toimintaedellytykset Hämeenlinnassa; Kaupunkiin saadaan uusia yrityksiä ja yhteisöjä, joiden myötä työpaikkojen ja investointien määrä alueella kasvaa. Erityisesti kiinnitetään huomiota osaamisintensiivisten työpaikkojen määrän kasvuun.
- Hämeenlinnassa toimivat yritykset kokevat Linnan Kehitys Oy:n olevan merkittävä yhteistyökumppani, joka edistää yritysten toimintaedellytyksiä ja kasvua Hämeenlinnassa. Yhtiön palveluita käyttäneet asiakkaat ja yhteistyökumppanit kokevat yhtiön tuottamat palvelut laadukkaiksi ja hyödyllisiksi. Yhtiö vaikuttaa osaltaan siihen, että kaupungin maine yritysmuonteisenä kaupunkina paranee, ja sijoitus EK:n kuntarankingissä ja muissa yritysmuonteisuutta kuvaavissa kyselyissä nousee.
- Yhtiön tavoitteena on, että vierailijoiden määrä kaupungissa kasvaa, kaupungin tunnettuus kasvaa ja mielikuva kaupungista paranee. Yhtiö osallistuu kaupungin tapahtuma ja matkailu - tietkartan toteuttamiseen ja sen toimenpiteet

kasvattavat osaltaan alueen tapahtumien ja matkailun tuloja.

- Yhtiö toimii tiiviissä yhteistyössä alueen muiden yritysten ja oppilaitosten kanssa. Yhtiö edistää osaltaan kaupungin työllisyyttä sekä työpaikkojen ja tekijöiden kohtaamista.
- Yhtiö huolehtii osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.

Linnan Kehitys Oy:n tärkeimpänä tehtävänä on vahvistaa Hämeenlinnan elinvoimaa ja taloudellista kasvua. Yhtiö ei tavoittele voittoa, eikä jaa omistajilleen osinkoa.

Yhtiön tilinpäätös oli positiivinen ja yhtiö on pystynyt tuottamaan lisäarvoa alueelle.

Yhtiön toiminnan kannalta merkittävä päätös tehtiin joulukuussa, kun kaupunginhallitus päätti (KH 18.12.2023 § 455) kaupunkimarkkinoinnin siirrosta Linnan Kehitykseltä kaupungin strategia- ja tietojohdamis- palveluihin.

Kaupunkikuvatutkimuksen tulokset jatkoivat edelleen kasvuaan. Kaupunkimarkkinoinnin huomattava merkkipaalu oli alkuvuodesta 2024 Taloustutkimuksen julkaisema Muuttohalukkuus-tutkimus, jonka mukaan Hämeenlinna nousi muuttohalukkuudessa Suomen kuudenneksi ja parhaaksi alle 100.000 asukkaan kaupungiksi.

Sijoittumispalveluiden kautta Hämeenlinnaan sijoittui haastavasta markkinatilanteesta huolimatta tilikauden aikana 20 yritystä ja 105 uutta työpaikkaa. Osaamisintensiivisten alojen

työpaikkoja on tullut erityisesti kierto-taloudessa ja mm. biohiilituotantoon erikoistuneen Puhin kautta. Investoinneista Etran laajennus oli alueen merkittävin.

Yritys- ja työelämämanagerit avustivat yrityksiä työvoiman saatavuuteen liittyvissä haasteissa. Yrityshaavin kautta kontaktoitiin 1.186 yritystä ja yritystapaamisia yrityspalvelutiimillä oli vuoden aikana 474. Tapaamisista kerätty palaute oli erinomaista. Myös oppilaitokset ovat yhtiön kumppaneita Yrityshaavissa ja yhteistyö yritysrajapinnassa on tiivistä. Hankeyhteistyö erityisesti HAMK:n kanssa on tiivistynyt huomattavasti viime vuosina.

Yrityspalvelutiimin asiakastapaamisten suositeluhaluksuuksista kuvaava NPS-luku oli ennätyskallisen korkea 86,6. Business Park PARKISSA järjestettiin Linnan Kehityksen toimesta tilikaudella 81 tapahtumaa/koulutusta. Näistä esimerkkeinä Vastuullisen liiketoiminnan valmennuspolku -koulutuskokonaisuus ja Uudenlaista liiketoimintaa rakentamisen kiertotaloudesta -työpajat.

Linnan Business Turnajaisiin osallistui 62 yritystä ja palaute oli poikkeuksetta erinomaista. Finaalitapahtuma marraskuussa Verkatehtaalla oli onnistunut.

Yritysten digitaalisen osaamisen kehittämiseen pureutuva Digikytyi-hanke palkittiin. Digikytyi jalkautui kaikkiin pitäjiin ja sen toimenpiteissä oli vuoden aikana mukana 324 yritystä.

Taloustutkimuksen tekemän Kuntien yritys-kokemus 2023 -tutkimuksen tulokset paranivat hieman kahden vuoden takaisesta tutkimuksesta.

Yritys- ja työelämämanagerit avustivat 47 yritystä työvoiman saatavuuteen liittyvissä haasteissa ja esimerkiksi Patrian kanssa yhteistyössä järjestetyissä rekryointi-tilaisuuksissa Uudenkaupungin autotehtaalta vapautuneelle henkilöstölle saavutettiin merkittäviä tuloksia.

TAK:n matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset -tutkimuksessa Hämeenlinnan välitön matkailutulo kasvoi ennätyskalliseen 97,7 miljoonaan euroon, jossa kasvua edelliseen tutkimukseen oli 30 %. Yhtiö on osallistunut Hämeenlinnan tapahtuma- ja matkailuohjelman toteuttamiseen.

MORE:ssa kestävän kehityksen tiekarttatyö on valmistunut syyskuussa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessia on kehitetty. Asiat ovat organisaation kokoon nähden hyvällä mallilla. Organisaatio on pieni ja yhtiön valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ovat haastavat yhtiön taloudellisiin realiteetteihin suhteutettuna. Henkilöstökulut muodostavat suurimman osan yhtiön kuluista.

Yhtiö jatkaa strategiansa mukaisesti missionaan vahvistaa Hämeenlinnan taloudellista kasvua ja elinvoimaa. Yhtiön strategiaa tullaan päivittämään kuluvan vuoden aikana vastaamaan yhtiön uutta rakennetta kaupunkimarkkinoinnin siirryttyä kaupungin toiminnaksi. Toiminnan perustana on kaupungin kanssa tehtävä palvelusopimus, jossa kaupunki yhtiön omistajana on määritellyt toiminnan tavoitteet ja taloudellisen panostuksensa.

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	2 505	2 501	2 812	2 864	2 857
- josta myynti kaupungille			2 391	2 391	2 491
Liiketoiminnan muut tuotot	268	185	193	379	569
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	91	76	239	292	434
Henkilöstökulut	1 514	1 151	1 306	1 559	1 650
Liiketoiminnan muut kulut	1 025	1 081	1 243	1 586	1 290
Käyttökate	142	378	217	-195	52
Poistot	8	0	0	1	0
Liikevoitto/-tappio	135	377	216	-196	52
Rahoituserät yhteensä	-1	0	0	4	43
Tuloverot	0	-77	-43	-1	0
Nettotulos	134	300	174	-193	95
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	134	300	174	-193	95
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	938	1 349	1 337	1 054	963
Myyntisaamiset	52	21	213	191	413
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	120	421	595	402	497
Oma pääoma yhteensä	620	921	1 095	902	997
Pitkäaikaiset korolliset lainat	0	0	0	0	0
Ostovelat	24	54	60	55	119
Lainojen lyhennykset	1100	0	0	0	0
Vieras pääoma yhteensä	530	596	501	390	423
Taseen loppusumma	1 150	1 517	1 596	1 292	1 420
Nettoinvestoinnit	0	0	0	0	0
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	23	19	20	22	22
Liikevaihdon kasvu %	1,7	-0,2	12,5	0,0	0,0
Oman pääoman tuotto %	15,8	39,0	17,3	-19,3	10,0
Quick ratio	3,7	5,3	6,6	4,6	3,6
Omavaraisuusaste %	67,5	66,1	77,1	76,3	72,2
Muut mittarit					
Linnan Kehityksen kautta sijoittuvien yritysten lkm	20	20	22	28	20
Linnan Kehityksen kautta sijoittuvien yritysten avulla saatavien työpaikkojen lkm	266	145	180	165	105
Vierailijoiden määrä (1 000)	1 302	915	1 300	862	904
Matkailutulojen määrä				105 000	97 700
Asiakastytyväisyyskyselyn tulos (2019: 1-10, 2022: NPS)	9,4	9,6	9,1	80,9	86,6
Kaupungin sijoitus kuntarankingissä				15	15

13. Linnan Kiinteistökehitys Oy

Y-tunnus: 1059269-5

Visamäentie 33, 13100 Hämeenlinna

www.linnan.fi/kiinteistokehitys

Toimitusjohtaja: Ari Mieltä

Hämeenlinnan kaupungin suora omistus:
91,83 %. Välillinen omistus: Linnan Kehitys
Oy:n kautta 8,17 %

Hallituksen jäsenet: Reetta-Maria Tolonen-
Salo (pj), Kari Saarinen (pj) 16.5.2023 asti, Olli
Herranen, Soila Nyholm, Kari Suokas
14.2.2023 asti, Mika Walkamo 16.5.2023
alkaen, Jarno Tuimala

Omistajapoliittisissa linjauksissa asetetut tavoitteet:

- Yhtiö hakee aktiivisesti uusia kiinteistökehityshankkeita joko Hämeenlinnassa sijaitseville tai kaupunkiin sijoituville yrityksille ja kehittää aktiivisesti kiinteistöomistuksiaan.
- Kiinteistöliiketoiminnan kiinteistöt ovat mahdollisimman tehokkaassa käytössä.
- Yhtiön tulee toimia markkinalähtöisesti, taloudellisesti ja tuloksekkaasti. Yhtiön toteuttamien kiinteistöinvestointien ja -myyntien tulee tuottaa voittoa tai merkittävää hyötyä yritysten tai muiden toimijoiden sijoittumiselle tai investoinneille Hämeenlinnaan.
- Yhtiö toimii omalla tulorahoituksellaan. Yhtiön tulee selvittää taloudellisista velvoitteistaan siten, että se pystyy maksamaan kaupungin myöntämät lainat ja kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat takaisin rahoittajille ajallaan.
- Yhtiö huolehtii osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.

Yhtiön tarkoituksena on hallita ja omistaa kiinteistöjä, kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden osakkeita, harjoittaa kiinteistöjen kehittämistä ja kauppaa, kiinteistö- ja asunto-

osakeyhtiöiden kehittämistä ja osakekauppaa sekä vuokraustoimintaa. Yhtiö voi myös tuottaa muita kiinteistöjen kehittämiseen, kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden omistamiseen ja vuokraamiseen liittyviä palveluita.

Toimistotilojen markkina on edelleen haastava etätyötrendin jatkuessa ja tilanne on johtanut monella yrityksellä tilojen tiivistämiseen. Tästä huolimatta kiinteistöliiketoiminnan vuokrauste on edelleen pysynyt kohtuullisen vahvana. Yhtiön tilikauden tulos oli 1.555 t € ennen veroja. Kiinteistöjen keskimääräinen käyttöaste kuluneella tilikaudella oli 89,4 %.

Yhtiö on toiminut omalla tulorahoituksellaan ja tilikaudet ovat olleet voitollisia. Yhtiö on kahden viime tilikauden aikana lyhentänyt lainojaan maksusuunnitelmia nopeammin. Tilikauden 2023 aikana rahoitusmarkkinalainoja lyhennettiin noin 1,2 miljoonalla eurolla ja kaupungin myöntämän lainan loppuosuus (150.000 €) maksettiin ennenaikaisesti pois.

Loppuvuodesta 2022 yhtiö ja Hämeenlinnan kaupunki selvittivät sosiaali- ja terveystoimialan sekä pelastuslaitoksen kiinteistöjen toimintamalleja hyvinvointialueuudistuksessa, minkä pohjalta tehtiin vuokrasopimusjärjestely kaupunkin ja yhtiön välillä.

Järjestelyssä yhtiö vuokrasi SOTE- ja pelastuslaitoksen käytössä olevat kiinteistöt kaupungilta ja edelleenvuokrasi ne Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle. Järjestelyn vaikutus yhtiön liikevaihtoon on noin 7,5 miljoonaa euroa.

Yhtiö osti vuodenvaihteessa 2023 Kiinteistö Oy Parolantie 104 koko osakekannan, mikä luo lisää mahdollisuuksia uusille kiinteistökehityshankkeille. Kiinteistöyhtiön haltuunotto on tehty tilikauden aikana. Yhtiö myös myi omistamansa Lautatarhankulman kiinteistön, joka tuotti yhtiölle myyntivoittoa noin 900.000 euroa. Kauppa mahdollistaa investoinnin liiketoimintansa laajentamiseen uuden kiinteistön myötä.

Yhtiö toimii entiseen tapaan aktiivisesti yhteistyössä Linnan Kehityksen sijoittamis- ja palveluiden kautta tarjoten erilaisia vaihtoehtoja kaupunkiin sijoittuville yrityksille.

Yhtiö etsii toimintansa kehittämiseen aktiivisesti ratkaisuja, joilla vähennetään ympäristön kuormitusta ja lisätään energiatehokkuutta. Tilikauden merkittävin investointi oli Innoparkissa toiseen taloon toteutettu VILP (ilma-vesilämpöpumppu), jolla tavoitellaan merkittäviä säästöjä kiinteistön lämmityskuluissa. Tytäryhtiö Kiinteistö Oy Turuntien liiketalossa tehtiin myös huomattava ilmanvaihdon perusparannus, jonka yhteydessä kiinteistöön tuli mm. lämmön talteenotto.

Kiinteistöjen vuokrausasteeseen, vuokratasoon ja kiinteistökustannusten nousuun liittyvät riskit ovat merkittäviä yhtiön talouden näkökulmasta. Toimintaympäristö on edelleen muutoksessa ja etätyötrendi haastaa yhtiötä tulevaisuudessaakin. Yritykset tehostavat

toimistotilojensa käyttöä ja se tulee väistämättä näkymään yhtiön vuokraamien toimistokiinteistöjen käyttöasteessa. Talouden tunnuslukuja tullaan edelleen seuraamaan tarkasti.

Yhtiön lainamäärä on korkea. Korkeiden mahdollisten nousujen aiheuttamaa riskiä on arvioitu ja yhtiön lainakannasta on suojattuna yli kolme neljäsosaa koronvaihtosopimuksella.

Yhtiön liikevaihto pysyy viime tilikauden tasolla, mutta liikevoiton arvioidaan pienevän merkittävästi vuoden 2023 tilinpäätöksen tasosta, koska kiinteistöjen myynnistä saatavaa voittoa ei ole näköpiirissä kuluvalle vuodelle.

Vuokralaismarkkina hakee edelleen uomaansa. Kiinnostusta tiloihin on, mutta samaan aikaan on ilmassa merkkejä, että etätyötrendin myötä toimistojen käyttöä saatetaan edelleen tiivistää.

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	4 926	4 990	4 694	5 456	13 029
- josta myynti kaupungille			761	1 583	322
Liiketoiminnan muut tuotot	116	78	79	197	1 103
- josta avustukset kaupungilta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	38	15	11	20	26
Henkilöstökulut	32	271	260	258	288
Liiketoiminnan muut kulut	3 493	3 189	3 222	4 004	11 702
Käyttökate	1 479	1 593	1 281	1 370	2 116
Poistot	661	658	644	656	600
Liikevoitto/-tappio	818	935	637	714	1 516
Rahoituserät yhteensä	-476	-473	-481	-345	55
Tuloverot	-77	-107	-40	-74	-335
Nettotulos	264	355	117	295	1 235
Tilinpäätössiirrot	38	71	38	0	0
Tilikauden tulos	302	426	155	295	1 235
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	2 985	3 277	3 331	2 249	2 360
Myyntisaamiset	84	105	145	128	166
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	3 737	4 193	4 318	4 612	5 848
Oma pääoma yhteensä	10 281	10 737	10 862	11 156	12 392
Pitkäaikaiset korolliset lainat	21 876	19 755	19 485	17 683	15 440
Ostovelat	234	105	166	158	140
Lainojen lyhennykset	1 256	1 316	1 196	2 071	1 408
Vieras pääoma yhteensä	26 172	24 851	23 555	21 641	21 068
Taseen loppusumma	36 562	35 598	34 379	32 797	33 460
Nettoinvestoinnit	164	0	83	650	205
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	0	4	5	5	5
Liikevaihdon kasvu %	3,0	1,3	-5,9	16,2	138,8
Oman pääoman tuotto %	2,6	3,4	1,1	2,7	8,1
Quick ratio	1,1	1,3	1,4	1,1	1,3
Omavaraisuusaste %	28,4	30,3	31,6	34,1	36,2
Muut mittarit					
Kiinteistöliiketoiminnan kiinteistöjen vuokrausaste %	94,8	93,5	90,3	91,1	89,4
Käynnissä olevien kiinteistökehityshankkeiden lkm				11	3
Valmistuneiden investointien lkm				3	1
Asiakastyytyväisyys (asteikolla 1-5)	--	4,1	4,1	4,4	4,4

14. Verkatehdas Oy

Y-tunnus: 2069302-7

Paasikiventie 2, 13200 Hämeenlinna
www.verkatehdas.fi

Toimitusjohtaja: Janne Auvinen
 Hämeenlinnan kaupungin omistus: 100 %

Hallituksen jäsenet: Veikko Lehtola (pj)
 9.1.2023 lähtien, Sari Rautio (vpj), Tarja
 Filatov, Päivi Sieppi, Pasi Takala, Eero Jalonen,
 Arttu Jokikota.

Omistajapoliittisissa linjauksissa asetetut tavoitteet:

- Verkatehdas on yksi Suomen vetovoimaisimmista paikoista toteuttaa kulttuuri-, kokous-, konferenssi- ym. tapahtumia ja osallistua niihin. Verkatehdas vahvistaa kaupungin kulttuuri- ja tapahtumatoiminnan edellytyksiä ja osaltaan edistää alueen matkailu- ja tapahtumayhteistyötä.
- Yhtiön kaupallisen toiminnan tulee olla kannattavaa, laadukasta ja kustannustehokasta. Kiinteistöjen tuotoilla katetaan kiinteistöistä aiheutuneet menot, mukaan lukien lainojen lyhennykset ja korot. Yhtiön tulee selvittää taloudellisista velvoitteista siten, että se pystyy maksamaan kaupungin myöntämät lainat ja kaupungin myöntämiin takauksiin liittyvät lainat rahoittajille takaisin ajallaan.
- Yhtiö ylläpitää omistamiensa ja hallinnoimiensa kiinteistöjen arvoa oikea-aikaisen kunnossapidon keinoin ja käy aktiivista vuoropuhelua kaupungin kanssa suurimmista kunnossapitohankkeista. Yhtiön investointipäätökset perustuvat riittäviin laskelmiin ja selvityksiin, ja ne toteutetaan selkeän päätöksentekomallin mukaisesti.
- Verkatehtaan tytäryhtiö Hämeenlinnan Teatteri Oy on vahvasti ympäristössään kiinni oleva maakunnan johtava esittävän taiteen toimija. Monipuolinen ja laadukas ohjelmisto houkuttelee kävijöitä kasvavasti myös maakunnan ulkopuolelta. Yhtiö toimii monipuolisesti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

VERKATEHDAS

- Verkatehdas -konserni toimii tehokkaasti ja taloudellisesti ja sopeuttaa taloutensa ja toimintansa mahdollisiin markkinatilanteen muutoksiin. Vuonna 2022 toteutetun konsernirakennemuutoksen uudet toimintamallit otetaan käyttöön siten, että muutoksen hyödyt realisoituvat mahdollisimman nopeasti.
- Kaupungin tarvittaessa maksamat avustukset kohdistuvat kummankin yhtiön kannattamattoman, mutta kaupunkikonsernille tärkeän toiminnan ylläpitämiseen. Tavoitteena on, että yhtiöiden riippuvuus kaupungin maksamista avustuksista pienenee.
- Yhtiöt huolehtivat osaltaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitteen toteutumisesta.

Verkatehdas Oy:n tärkeimpänä tehtävänä on ylläpitää ja kehittää Verkatehtaan kiinteistöä ja palveluita kulttuuri- ja kongressitoiminnan, luovan alan ja oppimisen keskuksena. Yhtiön liiketoiminnan ydin on toimitilojen pitkäaikainen vuokraus ja tapahtumatoiminnan palveleminen. Hämeenlinnan Teatteri Oy on Verkatehtaan 100 % tytäryhtiö.

Vuosi 2023 oli edelleen taloudellisesti haastava. Toimitilaliiketoiminta kärsi jonkin verran Radiotalon kattokorjauksesta, mutta vuokrausaste säilyi kuitenkin korkeana. Tapahtumakenttä on alkanut elpyä entiseen laajuuteensa, joskin kustannustason nousu, jota ei täysimääräisesti ole pystytty kattamaan hinnankorotuksilla, aiheutti lisähaasteita. Yhtiö kuitenkin lyhensi vaikeasta tilanteesta huolimatta lainojaan lainaehtojen mukaisesti ja suoriutui muistakin taloudellisista velvoitteistaan ajallaan.

Opistotalon peruskorjaushankkeen valmistelu ja suunnittelu on merkittävin yksittäinen

prosessi, johon yhtiö on ryhtynyt moniin vuosiin. Kyseessä on aiemmin hylätyn Paviljonki-lisärakennushankkeen tilalle suunniteltu toiminnallinen ja logistinen kehitysprojekti, joka nostaa Verkatehtaan yritys- ja kokoustapahtumafasiliteetit sellaiselle tasolle, jota edellytetään nykyaikaisilta kokouskeskuksilta. Muuten vuoden aikana keskityttiin kustannusten minimoimiseen ja erilaisiin säästöoperaatioihin, etenkin kun Opistotalon valmistelussa alkoi loppuvuodesta paljastua haasteita, jotka sittemmin kumuloituivat poikkeuksellisen vakaviksi.

Verkatehdas tunnetaan tapahtumakentällä parhaasta palvelustaan, logistiikastaan ja laadustaan. Kokonaistoiminnallisuus saa poikkeuksetta aina kiitoksia, kun tapahtumat sujuvat vähäeleisen tyylikkäästi ja samalla teknisesti virheettömästi.

Yritysmatkailumyynnin Kokous & Kongressi -palvelu on osoittautunut erinomaiseksi välineeksi koko kaupungin yritystapahtumatoimijoiden esiintuomisessa.

Yhtiöllä on kiinteistöjen rakennuskohtainen hoito- ja kunnossapitosuunnitelma, jota seurataan tarkasti. Isoja korjaus- ja kunnossapitonvestointeja siirrettiin kustannustason nousun takia ja säästökuurilla pyrittiin minimoimaan taloudellisia tappioita. Kuitenkin suunniteltiin tuleva Opistotalon peruskorjaushankeinvestointi, jonka yhteydessä päivitetään myös talotekniikkaa.

Teatteri kasvatti yleisömääriään merkittävästi, ja katsomon täyttöaste oli lopulta peräti 66 %, joka on poikkeuksellisen hyvä tulos. Ohjelmisto oli kiinnostavaa ja laadukasta, ja omia esityksiä tuettiin erityisen hyvillä vierailu- ja pistetuotannoilla. Yhtiöiden välinen

yhteistyö ja yhteiset rakenteet alkoivat tilivuoden aikana rakentua, ja kehitystä jatketaan hyvässä yhteistyössä.

Tapahtuma- ja kulttuurialat ovat muuttuneet merkittävästi kuluneina kriisivuosina ja siksi molempien yhtiöiden on ollut välttämätöntä oppia uusia toimintatapoja. Yhteinen organisaatio vastaa paremmin ja tehokkaammin uudentilaisiin haasteisiin. Toimintojen hallittu yhdistäminen alkoi tilivuonna, ja yhteisen tekemisen tuoma synergia tuo ajallaan myös kustannussäästöjä, kunhan rakenteet ovat valmiita.

Saadut avustukset säilyivät vielä aiemmalla tasolla, mutta jatkossa molemmissa yhtiöissä valmistaudutaan siihen, että avustussummat pienenevät. Verkatehtaan osalta keskustelu avustusten pienemiseen liittyvästä suunnittelusta on jo aloitettu, ja kannattavuuslaskelmissa on hahmoteltu avustuksen kehittymistä tulevaisuudessa.

Verkatehdas käynnisti vihdoin kriisivuosien keskeyttämän Ekokompassi-hankkeen, joka saatiin tilivuoden aikana päätökseen, ja tammikuussa 2024 yhtiölle myönnettiin Ekokompassi-sertifikaatti. Tämä on merkittävä askel.

Sisäinen valvonta sekä riskienhallinta on hyvin valmisteltua ja se helpottaa toiminnan suunnittelua ja seurantaa. Suurimmat riskit ovat edelleen taloudellisia ja vaikka tapahtuma-alan epävarmuus on tehnyt ennakoinnista vaikeaa, on siinä kuitenkin onnistuttu hyvin. Kiinteistöihin liittyviin riskeihin on pyritty varautumaan hyvin säännöllisellä ja suunnitelmallisella ylläpidolla. Kriittinen ongelma syntyi kuitenkin Opistotalon välttämättömän korjausrakennus-

projektin yhteydessä löytyneistä rakenneyllätyksistä, jotka viivästyttävät hankkeen aikataulua niin paljon, että se vaikuttaa pitkäaikaisiin vuokratuottoihin. Siksi yhtiö ei pystynyt välttämään henkilöstösopeutuksia.

Taloudellinen tilanne on erittäin haastava erityisesti Opistotalon korjaustyön venymisen takia, ja se johtaa laajoihin sopeutustarpeisiin. Henkilöstösopeutus on välttämätöntä yhtiön saattamiseksi taloudellisesti sellaiseen kuntoon, että kriittisestä vuokratuoton menettämisestä selvitään. Kehitys on kuitenkin

pidemmän päälle myönteistä ja korjausliikkeiden, sekä kokoustoimintojen päivityksen myötä noustaan kerralla pari askelmaa ”ylemmälle sarjatasolle”, kansainväliset vaatimukset täyttäväksi yritystapah-tumakeskukseksi. Ja samalla talon sisäinen logistiikka paranee. Myös Aimokoulun saaminen takaisin ”kotiin” on erityisen positiivinen asia. Nuorten ja lasten liikkuminen alueella oppilaitostoimintojen ansiosta pitää Verkatehdasta virkeänä ja elinvoimaisena.

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	4 288	2 893	3 235	4 220	4 418
- josta myynti kaupungille			1 539	1 895	2 118
Liiketoiminnan muut tuotot	973	1 010	1 161	1 103	1 058
- josta avustukset kaupungilta	750	750	750	750	750
Materiaalit ja palvelut	580	218	293	368	420
Henkilöstökulut	1 443	1 032	871	1 437	1 512
Liiketoiminnan muut kulut	2 706	2 052	2 569	3 320	3 132
Käyttökate	532	601	663	198	412
Poistot ja arvonalennukset	666	853	364	389	387
Liikevoitto/tappio	-134	-252	299	-191	25
Rahoituserät yhteensä	-91	-85	-76	-48	-116
Tuloverot	0	0	0	0	0
Nettotulos	-225	-337	223	-239	-91
Tilinpäätössiirrot	218	267	0	91	-23
Tilikauden tulos	-7	-70	223	-148	-114
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	-600	382	-32	325	9
Myyntisaamiset	144	77	155	138	88
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	255	185	408	260	146
Oma pääoma yhteensä	3 335	3 265	3 488	4 183	4 069
Pitkäaikaiset korolliset lainat	3 981	3 862	3 532	2 872	2 543
Ostovelat	218	101	302	283	255
Lainojen lyhennykset	330	119	330	330	330
Vieras pääoma yhteensä	5 514	5 101	4 629	4 655	4 528
Taseen loppusumma	9 206	8 456	8 208	8 838	8 619
Nettoinvestoinnit	97	126	40	136	164
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	22	22	19	20	21
Liikevaihdon kasvu %	7,5	-32,5	11,8	30,4	4,7
Oman pääoman tuotto %	-6,7	-10,2	6,6	-6,2	-2,2
Quick ratio	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Omavaraisuusaste %	40,8	41,4	44,7	48,0	48,9
Muut mittarit					
Kaupungin avustuksen osuus kokonaistuotoista %	14,3	19,2	17,1	14,1	13,7
Toimitilojen vuokrausaste (pitkäaikainen vuokraus) %	99,5	97,7	96,6	96,5	97,5

HÄMEENLINNAN TEATTERI OY

Tuloslaskelma 1 000 €	2019	2020	2021	2022	2023
Liikevaihto	587	234	250	404	772
- josta myynti kaupungille			2	7	12
Liiketoiminnan muut tuotot	2 810	3 124	3 152	2 904	2 814
- josta avustukset kaupungilta	1 880	1 845	1 745	1 735	1 700
Materiaalit ja palvelut	365	325	243	377	473
Henkilöstökulut	1 725	1 590	1 667	1 714	2 066
Liiketoiminnan muut kulut	1 023	982	994	1 026	1 051
Käyttökate	284	461	498	191	-4
Poistot	169	178	185	172	155
Liikevoitto/-tappio	115	283	313	19	-159
Rahoituserät yhteensä	-8	0	1	2	4
Tuloverot	0	0	0	0	0
Nettotulos	107	283	314	21	-155
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	107	283	314	21	-155
Tase 1 000 €					
Likvidit varat	527	816	1 176	1 174	1 139
Myyntisaamiset	17	7	5	15	0,98
Viimeisen + Edellisten tilikausien voitto/tappio	-254	29	342	363	207
Oma pääoma yhteensä	247	529	843	864	708
Pitkäaikaiset korolliset lainat	1 052	921	789	657	525
Ostovelat	75	68	109	170	88
Lainojen lyhennykset	132	132	131	131	131
Vieras pääoma yhteensä	1 615	1 537	1 468	1 289	1 282
Taseen loppusumma	1 886	2 072	2 311	2 154	1 991
Nettoinvestoinnit	0	0	0	0	0
Tunnusluvut					
Henkilöstömäärä	45	42	39	38	40
Liikevaihdon kasvu %	-14,4	-60,1	6,8	0	90
Oman pääoman tuotto %	54,8	72,8	45,9	2,7	-19,3
Quick ratio	1,2	1,6	2,1	2,3	2,5
Omavaraisuusaste %	13,5	26,1	37,1	39,0	32,0
Muut mittarit					
Pääsylipputulot 1 000 €	557	213	221	357	716
Valtionosuus 1 000 €	889	991	955	1 164	1 207
Kaupungin avustuksen osuus kokonaistuotoista %	55,3	54,9	51,3	52,4	47,4
Katsojien lukumäärä	27 559	10 660	11 800	18 442	27 411
Esitysten lukumäärä	189	76	64	102	149
Esitysten täyttöaste %	60	60	60	52,7	66

15. Tunnuslukujen tulkinta ja laskentakaavat

Lähde:

<https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas> (30.3.2021)

Käyttökate

Kertoo kuinka paljon yrityksen liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut. Käyttökateen riittävyttä arvioitaessa otetaan huomioon yrityksen rahoituskulujen, käyttöomaisuuden, poistovaatimusten ja voitonjakotavoitteen suuruus.

Käyttökate = liikevaihto + valmistus omaan käyttöön + liiketoiminnan muut tuotot - materiaalit ja palvelut - henkilöstökulut - liiketoiminnan muut kulut

Liikevoitto/-tappio (Liiketulos, EBIT)

Kertoo kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäänyt jäljelle ennen rahoituseriä ja veroja. Liikevoitolla yrityksen tulee kattaa mm. rahoituskulut, verot ja voitonjako, joten sen hyvyys riippuu pitkälti sekä yrityksen velan että oman pääoman määrästä.

Liikevoitto/-tappio = käyttökate - poistot

Nettotulos

Nettotulosta pidetään yrityksen varsinaisen toiminnan tuloksena. Nettotulos on käytännössä yrityksen omistajille jäävä osuus tilikauden tuloksesta, joka toimii useimmiten mm. voitonjakopäätösten pohjana. Positiivinen nettotulos ilmaisee, että yritys on pystynyt selviytymään varsinaisella liiketoiminnallaan lainojen koroista sekä käyttöpääoman ja investointien omarahoituksesta.

Nettotulos = Liikevoitto/-tappio +/- rahoituserät yhteensä +/- verot

Oman pääoman tuotto % (ROE)

Kertoo kuinka paljon omistajien yritykseen sijoittamalle omalle pääomalle on kertynyt tuottoa tilikauden aikana.

Erinomainen	yli 20 %
Hyvä	15 - 20 %
Tyydyttävä	10 - 15 %
Välttävä	5 - 10 %
Heikko	alle 5 %

Oman pääoman tuotto % = $100 \times \frac{\text{nettotulos (12kk)}}{\text{oikaistu oma pääoma keskimäärin}}$

Mikäli kyseessä on normaalista 12 kk poikkeava tilikausi, niin nettotulos jaetaan tilikauden pituudella ja kerrotaan 12 ennen tunnusluvun laskentaa. Laskentakaavan oma pääoma on tilikauden alun ja lopun keskiarvo.

Quick ratio (happotesti)

Mittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan nopeasti rahaksi muutettavilla omaisuuserillä. Tunnusluku mittaa yrityksen kassavalmiutta ja rahoituspuskurien tilaa.

Erinomainen	yli 1,5
Hyvä	1 - 1,5
Tyydyttävä	0,5 - 1
Välttävä	0,3 - 0,5
Heikko	alle 0,3

Quick ratio = (lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset + rahoitusarvopaperit) / (lyhytaikainen vieras pääoma - lyhytaikaiset saadut ennakkomaksut)

Omavaraisuusaste

Mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappion sietokykyä sekä kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Kertoo kuinka suuri osuus yhtiön varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla.

Erinomainen	yli 50 %
Hyvä	35 - 50 %
Tyydyttävä	25 - 35 %
Välttävä	15 - 25 %
Heikko	alle 15 %

Omavaraisuusaste = $100 \times \text{omat varat} / (\text{oikaistun taseen loppusumma} - \text{tehtyyn työhön perustuvat ennakkomaksut})$

Omat varat = taseen oma pääoma + vapaaehtoiset varaukset + poistoero verovelalla vähennettynä + oman pääoman ehtoiset pääomalainat osittain

Yritystutkimus ry:n ohjeiden mukaan pääomaa oikaistaan omaan pääomaan vain siihen määrään asti, että [*negatiivinen*] sidottu oma pääoma tulee katetuksi. Muu osa pääomasta jätetään vieraaseen pääomaan.

Hämeenlinnan kaupunki
Wetterhoffinkatu 2
13100 Hämeenlinna
www.hameenlinna.fi